

Det

Rongelige Norske Videnskabers-Selskabs

S k r i f t e r

i det 19de Aarhundrede.

4de Bind 2det Hefte.

Thronhjøm, 1859.
Trykt af Tønnes Andreas Høeg.

Kongelige Norske Videnskabs-Selskabs

Skrifter

i det 19de Aarhundrede

4de Bindes 2det Hefte.

Trykt af Tanncs Andrea Høeg.
Trondhjem, 1853.

IV.

Beretning

om

e n z o o l o g i s k R e i s e

i. Sommeren 1858.

Af

D. C. Danielssen.

Med 2 Tavler.

VI

Historisk

om

en zoologisk Reise

i Sommeren 1838.

af

D. C. Danielssen.

Med 2 Tavler.

Min Helse paabegynder jeg i Begyndelsen af Juli / Brevet med
 min Ven og Medarbejder Conservator Joh. Lorenz som Professor til
 Jørgen fra Ljerna, hvilken sidste varkommen til Bergen for den af
 forrige zoologiske Expedition, og endelig i Skillingen af August
 Hvide og Christianus gjorde jeg til Hovedstationen, og for disse Hæ-
 der foretoges daglig Expeditioner i Landet og mindre Landstrækning. Som
 vel i Hvide Hæder, som i Jørgens og Christianus Christianus var Hvide

Bergen, 26 April 1859.

Det Kongelige Videnskabernes Selskab i Throndhjem tilstod mig en
 Understøttelse af 200 Spd. for i Sommermaanederne at foretage zoologi-
 ske Undersøgelser af Kyststrækningen mellem Stat og Indløbet af Thrond-
 hjemsfjorden. At jeg netop valgte denne Deel af vort Kystland, havde
 sin Grund deri, at jeg ansaae denne Strækning for en af de mindst un-
 dersøgte. Visselig skal man ikke kunne rose sig af at vor Kystfauna er
 meget vel kjendt, og endnu mindre af at der har været stillet de enkelte
 Forskere, der have villet berige Kundskaben i denne Retning, de fornø-
 dne Midler til deres Undersøgelser. Vort Universitet har ikke store
 Summer at raade over til naturvidenskabelige Reiser i Landet, og for
 de Naturforskere, der boe udenfor Hovedstaden og ikke ere knyttede til
 Universitetet, bliver det heelt vanskeligt at erholde nogle Smuler af hine
 Summer, ikke at tale om, at der i de sedneste Aar har været knyttet
 saadanne Betingelser til de Reiestipendier i Indlandet, Universitetet har
 uddeelt, at neppe nogen Mand, der er sig Sagen klart bevidst, kan ind-
 lade sig derpaa. Det er derfor saameget mere at paaskjønne, at Viden-
 skabernes Selskab i Throndhjem kommer de Naturforskere tilhjælp, som
 leve under mindre begunstigede Forholde, og hvis Bestræbelser have
 viist sig at være til Gavn for Videnskaben. Maaskee skal dette Sel-
 skab just derved bidrage en god Skjerv til at faae oplaret Kundska-
 ben om vor Kystfauna, hvilket maa være en Æressag for Nationen at
 see tilveiebragt ved Landets egne Börn fremfor at overlade det til Ud-
 landets Videnskabsmænd eller Videnskabsinstituter, saaledes som der
 allerede Hayes enkelte Exempler paa.

Min Reise paabegyndte jeg i Begyndelsen af Juli i Forening med min Ven og Medarbejder Conservator Joh. Koren samt Professor Liljeborg fra Upsala, hvilken sidste var ankommen til Bergen for derfra at foretage zoologiske Excursioner, og endte den i Slutningen af August. Molde og Christiansund gjorde jeg til Hovedstationer, og fra disse Steder foretoges daglig Excursioner i større og mindre Udstrækning. Saa-vel i Molde Fjord, som i Fjordene omkring Christiansund vare Under-søgelseerne, især naar det gjaldt de større Dybder, forbundne med adskillige Besværligheder, og ikke sjeldent hændte det, at Strømningerne i Söen vare saa stærke, at de gjorde det umuligt for os at anvende Skraben fra Baaden, omendskjönt hver Baad var forsynet med 4 Roerskarle. Hyppig var Understrømmen saa rivende, at hvor stille end Havets Overflade var, blev dog Skraben af Strømmen löftet saa höit op fra Bunden, at den jævnlig kom tom op. I Juli Maaned, medens vi opholdt os paa Molde, indtraf mange Dage hvor Heden steg til en Höide, der i Forening med den klare Himmel og det fuldkomne Vindstille mindede os om Troperne, og paa de Dage var det ikke muligt at bringe levende Dyr tilbage til vort Hjem for i al Roe at kunne observere dem; de döde nogle Timer efterat de vare komne op fra Dybet, uagtet Karrene, hvori de bragtes, vare beskyttede mod den brændende Sol; men Luften, Klipperne, Söens Overflade og Baadene vare saa stærkt ophe-dede, at der ingen Kjöling var at finde. Ikke saa ganske sjeldent hændte det, at paa disse hede Dage reiste der sig ud paa Eftermiddagen pludselig orkanagtige Storme, der i et Öieblik oprörte Havet saa forfærdeligt, at Baadene truedes med at knuses mod Klipperne, og det var da ikke at tænke paa at anvende Bundskraben; vi maatte prise os lykkelige ved at være komne op paa en Klippe, hvorfra vi i al Sikkerhed kunde betragte det forbigående Uveir, som med Alt det, at det hindrede os fra at udføre vor Gjerning, dog var interessant og nyttigt forsaavidt det forskaffede os flere af de betydningsfulde Öieblikke, der ingensinde fremkaldes lettere end ved mägtige Naturbegivenheder. Molde Fjord fik for os en ganske overordentlig Interesse; dens Clima er mildt, dens Bund

er rig paa levende Væsener og dens Omgivelser ere forunderlig skønne. En saadan mangfoldig Vexlen af Situationer, fra de grønne rigtbevoxede Lier, de venlige skovfulde Øer til de skyehöie Alpetinder, bedækkede af evlg Snee, skal sandelig ikke mange Lande kunne fremvise, - og kommer nu hertil det Liv, der bevæger sig i dens dybe Vande, hvoraf saa Meget er uudgrundet, da er det let begribeligt, at Naturforskeren gjerne tilbringer der mange Dage og mange Uger. Fjordens Bund er næsten ligesaa vaxlende som dens Omgivelser. Kun paa ringe Dyb fra 10-20 Favne er den i store Udstrækninger jævn og danner temmelig betydelige Sandstletter, der kun hist og her afbrydes af Leerlag, og paa disse Strækninger var det dyriske Liv sparsomt. En og anden Sandboer havde sagtens der sit Hjem, men det var dog Stepper, som vi ikke længere besøgte end höist nödvendigt for at lære deres faa Beboere at kjende. Anderledes forholdt det sig med de större Dyb fra 30-150 Favne. Som oftest fandtes Midtjords en Rende, der udgjorde Fjordens største Dybde, og som paa mange Steder var smal nok — 20-30 Favne —, imedens den i Længden bugtede sig udover hele Fjorden. I denne Rende fandtes leerholdig Dynd, rig paa Levninger af et udslukt Dyrlev, men ogsaa beboet af enkelte sjeldne Krebsdyr, Ledorme og Mollusker, der dog langtfra vare i nogen stor Mængde tilstede. Saadanne Render, som findes næsten i alle vore dybe Fjorde, synes snarere at være Gravsteder for de tilgrundegaaede Individuer, der have levet i höiere Regioner, end Opholdssteder, der yndes af andre levende Væsener end dem, der nære sig af Aadsler og hvoraf der ikke findes saa faa endda. Fra Renden i Moldefjord skraaner det paa mange Steder stærkt af i en Höide af 30-40 Favne, og paa denne Skraaning traf vi i større Strækninger et sandholdig Leerlag, der af og til afbrödes af reen Klippegrund. I disse undersöiske Lier er Dyrlevet temmelig rigt, og saa ofte vi vare istand til at lade Skraben gjöre en Vandring op over dem, bragte den stedse en god Fangst i Dagen; men for at dette skulde lykkes var det nödvendigt at ligge Midtjords, og dertil at Söen var rolig, fri for de rivende Underströmninger, der löftede Skraben fra Bunden, - og en saa rolig Söe var

sjelden. Fra Lien hævede sig en steil Klippevæg i en Höide af 40 - 50 Favne, gjennemskaaret af Kløfter, og paa disse Klippevægge fandtes Terebratler, Asterider, Echinider, enkelte Limaer, Coraller samt Svampe. Fra Höiden af denne Klippeskrænt udbreder sig en Slette, 60 Favne under Havfladen, der langsomt stiger mod Stranden, og afbrydes mange Steder af Klippestykker, som rage op og danne større og mindre Styrtinger. Det var især paa denne Slette, som er bedækket deels af Leer, deels af sandholdig Leer og deels af reen Sand, at vi foretog de fleste Excursioner; thi baade var den tilgjængelig fra Landet og var den ualmindelig rig paa Dyr. Paa enkelte Steder var dette undersøiske Sletteland ganske optaget af løse Steenblokker, der vare ramlede ned fra de høie Fjelde, som begrændsede Fjorden, - og vare vi saa uheldige at sænke Skraben ned paa saadanne Localiteter, maatte vi være vel tilfredse om vi efter megen Möie fik den op enten tom eller fyldt af mindre Rullestene. — Saa tillokkende Moldefjord var for os, saa lidet fölte vi os tiltrukne af Christiansund med dens Fjorde. Naturen har her været mere end almindelig karrig i sit Udstyr, og det er ligesom om den Fattigdom, der overalt spores i det organiske Liv, saavel paa de Holmer, der indtages af Byen, som paa de nærmeste Omgivelser, ogsaa strækker sig ned i Dybet. Fjordene ere tildeels meget dybe, indtil 180 Favne; men Bunden er overordentlig klippet, kun faa Steder bemærkede vi større Sletter og Skraaninger, der vare gode Tilholdssteder for de forskjelligste Dyr. Imidlertid havde vi her for os en stærkt udpræget Havfauna, der, hvor fattig den end kunde være, dog var forskjellig fra Moldes Fjordfauna. Det var som om vi vare henflyttede til et andet Land med et langt haardere Clima, og ofte syntes jeg at gjenkjende fra Polarhavet de kolde gjennemisnende Vinde, der jævnlig hilsede os paa vore Excursioner ved Christiansund.

Naar jeg i det Følgende leverer en systematisk Fortegnelse med fornødne Bemærkninger over de paa min Reise fundne lavere Dyr, troer jeg derved at kunne udfylde nogle af de Huller, som findes i vor Viden om de lavere Dyrs Forekomst og Udbredning langs vor vidtstrakte Kyst.

Ihvervel vor Kystfauna fra Christiania og lige til Vadsøe paa enkelte Afbrydelser nær, igjennem Aarenes Løb har været undersøgt af forskjellige Naturforskere, nemlig, Christianiafjorden af O. F. Müller, Ørsted, Lovén og Ashjörnsen; Bergenstrakten af Sars, J. Koren og Danielssen; Thronhjemsfjorden af Chr. Boeck og J. Koren; Nordland og Finnmarken af Lovén, Sars, Krøyer, M' Andrew & Barret, Liljeborg og Danielssen: saa er det ikke destomindre vist, at endnu overordentlig meget staaer tilbage at undersøge, förend man kan sige at have en nogenlunde fuldstændig Oversigt over denne Deel af vort Lands Fauna.

Naar der for det enkelte Dyr ikke er angivet Findested, forekommer det baade ved Molde og Christiansund.

Crustacea.

Orden I. Decapoda, Latreille.

Familie I. Macropodiadæ, Milne-Edwards.

Slægt 1. *Stenorhynchus*, Lamarck.

1. *St. phalangium*, M. Edwards. Temmelig almindelig paa sandig Bund paa nogle faa Favnes Dyb.

2. *Inachus*, Fabricius.

1. *I. dorsetensis*, Pennant. Hist og her paa dyndet Bund fra 8-16 Favne.

Familie II. Majadæ, M. Edwards.

Slægt 1. *Hyas*, Leach.

1. *H. araneus* (Cancer), Linné, Bell. Almindelig paa samme Localiteter.

2. *H. coarctatus*, Leach. Almindelig med den foregaaende.

Familie III. Canceridæ, M. Edwards.

Slægt 1. *Cancer*, Linné.

1. *C. pagurus*, Linné. Almindelig overalt.

2. *Perimela*, Leach.

1. *P. denticulata*, Montagu, Bell. Den er tidligere funden af afdøde von Düben ved Christiansund.

Familie IV. Portunidæ, Leach.

Slægt 1. *Carcinus*, Leach.

1. *C. mænas* (*Cancer*), Linné, Bell, Pennant. Almindelig i Stranden.

2. *Portunus*, Fabricius.

1. *P. depurator*, Leach, Bell. *P. plicatus*, Risso. Hist og her i Stranden.

2. *P. pusillus*, Leach, Bell. Temmelig hyppig ved Christiansund paa 4-6 Favne; sandig og stenet Bund.

3. *P. arcuatus*, Leach, Bell. Forekom iblandt de foregaaende Portunusarter, men sjeldnere.

Familie V. Leucosiadæ, Leach.

Slægt 1. *Ebalia*, Leach.

1. *E. tuberosa*, Pennant. *E. Pennanti*, Leach, Bell. Afdøde v. Düben har fundet den ved Christiansund; jeg fandt den ikke.

Familie VI. Corystidæ, Leach.

Slægt 1. *Atelecyclus*, Leach.

1. *A. heterodon*, Leach. } Begge ere tidligere fundne af von Düben
2. *A. cruentatus*, Desmar. } ved Christiansund. Jeg fandt dem ikke.

Familie VII. Lithodiadæ, Leach.

Slægt 1. *Lithodes*, Latreille.

1. *L. maja* (*Cancer*). Linné, Bell. *L. arctica*, Lamarck. Hist og her paa sandig Steenbund fra 20-50 Favne.

Familie VIII. Paguridæ, Leach.

Slægt 1. *Pagurus*, Fabricius.

1. *P. Bernhardus* (*Cancer*), Linné, Bell. Meget almindelig i tomme Skal af Buccinum, Littorina og Turitella.
2. *P. Prideauxii*, Leach, Bell. Temmelig sjelden ved Christiansund paa stenet Sandbund fra 20-30 Favne.
3. *P. pubescens*, Kröyer, H. Rathke, Bell. Almindelig, ja næsten ligesaa hyppig som *Bernhardus* paa muddret Bund fra 10-40 Favne.
4. *P. lævis*, Thompson, Bell. Sjelden ved Christiansund paa sandig Leerbund, hvor den fandtes i tomme Skal af *Turitella terebra* fra 20-50 Favne.
5. *P. chiroacanthus*, Liljeborg. Temmelig sjelden paa sandig Leerbund fra 20-40 Favne. Ny for vor Fauna.

Familie IX. Galatheidæ, M. Edwards.

Slægt 1. *Galathea*, Fabricius.

1. *G. strigosa*, Fabricius, Bell. Ikke sjelden paa sandig Leerbund fra 10-30 Favne.
2. *G. squamifera* (*Cancer*), Montagu, Bell. Som den foregaaende, paa samme Localiteter.
3. *G. intermedia*, Liljeborg. Iblant de foregaaende Galatheaarter, men sjeldnere.

2. *Munida*, Leach.

1. *M. Rondeletii*, Bell. Sjelden paa sandig Leerbund fra 10-40 Favne.

Familie X. Thalassinidæ, Bell.

Slægt 1. *Calocaris*, Bell.

1. *C. Macandrea*, Bell. Meget sjelden paa sandig Leerbund fra 40-80 Favne. Denne for vor Fauna nye Art blev først funden af Koren og mig i Fanefjorden ved Bergen. Sednere er den funden af Sars i Christianiafjorden.

Familie XI. Astacidæ, Leach.

Slægt 1. *Astacus*, Fabricius.

1. *A. Gaminarius* (Cancer), Linné. *A. marinus* Fabr. *Homarus vulgaris* M.-Edwards. Almindelig.

2. *Nephrops*, Leach.

1. *N. norvegicus* (Cancer), Linné, M. Edwards, Bell. Sjelden ved Christiansund paa sandig klippet Grund fra 40-60 Favne. von Düben har tidligere fundet den paa lignende Localiteter.

Familie XII. Crangonidæ, M. Edwards.

Slægt 1. *Crangon*, Fabricius.

1. *C. vulgaris*, Fabricius, *Astacus Crangon*, Herbst. Hist og her paa sandig Bønd fra 10-40 Favne.
2. *C. spinosus*, Leach, Bell. Sjelden ved Molde paa sandig Leerbund fra 50-80 Favne. Ny for vor Fauna.
3. *C. nanus*, Krøyer. Yderst sjelden paa sandig Leerbund fra 40-60 Favne. Koren har tidligere fundet den ved Bergen.
4. *C. septemcarinatus*, Sabine. 1 Exemplar blev fundet ved Molde paa 50 Favnes Dyb, stenet Sandbund.

Familie XIII. Palæmonidæ, Leach.

Slægt 1. *Hippolyte*, Leach.

1. *H. Gaimardi*, M. Edwards, Krøyer; *H. lentigenosa*, H. Rathke; *H. Retzii*? H. Rathke. *H. recurvirostris*? H. Rathke. Hist og her paa sandig Bund fra 10-40 Favne.
2. *H. pusiola*, Krøyer. *H. vitata*, H. Rathke. *H. subula*, H. Rathke. Ikke almindelig ved Molde paa sandig Leerbund fra 10-20 Favne.
3. *H. Sowerbei*, Leach, Krøyer. *Cancer spinus*, Sowerby. Sjelden ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 20-40 Favne.

4. *H. varians*, Leach, *H. Rathke*. *H. smaragdina*, Kröyer. Sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 10-20 Favne. Ved Bergen er denne Art meget almindelig.
5. *H. mutila*, Kröyer, *H. Lovéni*, *H. Rathke*. Sjelden ved Christiansund paa samme Localiteter som den foregaaende.
6. *H. Phippsii*? Kröyer. Det er muligt at dette er en ny Art; den maa imidlertid nøiere undersøges. Den fandtes yderst sparsomt ved Molde paa sandig Bund fra 20-30 Favne.
7. *H. turgida*, Kröyer. Sjelden ved Christiansund paa 20-25 Favne klippet Grund.

2. *Pandalus*, Leach.

1. *P. annulicornis*, Leach, *H. Rathke*, *M. Edwards*. Temmelig almindelig paa ringe Dyb, ofte iblandt Tang.
2. *P. brevisrostris*, *H. Rathke*. Sjelden ved Christiansund fra 10-20 Favne, iblandt Tang sammen med den foregaaende.

3. *Palæmon*, Fabricius.

1. *P. squilla*, Linné, *H. Rathke*. Ikke sjelden iblandt Tang paa 10-15 Favne.

Orden II. Stomapoda.

Familie I. Mysididæ, Milne - Edwards.

Slægt 1. *Mysis*, Latreille.

1. *M. inermis*, *H. Rathke*. Temmelig almindelig i Vandskorpen.
2. *M. flexuosa*, Leach, *H. Rathke*. Sjeldnere, iblandt den foregaaende.

2. *Lophogaster*, Sars.

1. *L. typicus*, Sars. Af denne sjeldne Crustace fandt Koren og jeg hver 1 Exemplar paa dyndet Leerbund fra 70-80 Favne ved Molde.

Familie II. Diastylidæ, Spence-Bate.

Slægt 1. *Diastylis*, Say,

1. *D. lucifera* (*Cuma*), Krøyer. Meget sjelden paa sandig Leerbund ved Molde fra 20-50 Favne. Ny for vor Fauna.
2. *D. tumida*, Liljeborg. Sjelden paa samme Localiteter ved Molde. Ny for vor Fauna.
3. *D. n. sp.* Denne nye Art var ikke sjelden ved Molde paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne.
4. *D. n. sp.* Af denne nye Art fandtes endeel Exemplarer ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne.

2. *Cuma*, M. Edwards.

1. *C. bispinosa*, Stimpson. Denne for vor Fauna nye Art svarer aldeles til Stimpsons Beskrivelse. Den var temmelig sjelden ved Molde paa sandig Leerbund fra 30-60 Favne.

3. *Eudora*, Spence-Bate.

1. *E. truncatula*, Spence-Bate. Sjelden ved Christiansund, hyppigere ved Molde paa sandig Leerbund fra 30-40 Favne. Ny for vor Fauna.
2. *E. truncatula*, Spence-Bate? Denne Art staaer meget nær den foregaaende, men synes dog at være forskjellig, og kommer rimeligviis til at danne en ny Art. Kun nogle faa Exemplarer fandtes ved Molde paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne.

4. *Leucon*, Krøyer.

1. *L. nasica*, Krøyer. Ikke almindelig paa sandig Leerbund fra 30 til 50 Favne.

Orden III. Amphipoda.

Familie I. Orchestidæ, White.

Slægt 1. *Orchestia*, Leach.

1. *O. littorea*, Leach, M. Edwards. Almindelig i Stranden.

Familie II. Gammaridæ, White.

Slægt 1. *Anonyx*, Kröyer.

1. *A. ampulla*, Phipps, Kröyer. Hist og her paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne.
2. *A. Edwardsii*, Kröyer. Ikke almindelig; paa samme Localiteter og Dybde som den foregaaende.
3. *A. minutus*, Kröyer. Iblandt de foregaaende, men sjelden.
4. *A. Vahlü*, Kröyer. Hist og her ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne.
5. *A. Holbölli*, Kröyer. Ikke saa ganske sjelden ved Molde paa sandig Leerbund fra 30 - 50 Favne.
6. *A. gulosus*, Kröyer. Sjelden, deels paa stenet Sandbund, deels paa sandholdig Leer fra 30 - 60 Favne.
7. *A. tumidus*, Kröyer. Sjelden ved Christiansund paa stenet Sandbund fra 40 - 60 Favne.
8. *A. nanus*, Kröyer. Sjelden paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne.
9. *A. n. spec.* Af denne nye Art fandt jeg enkelte Exemplarer ved Molde paa stenet Sandbund fra 30 - 40 Favne.
10. *A. n. spec.* Et Par Exemplarer fandt jeg af denne nye Art ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne.

2. *Oedicerus*, Kröyer.

1. *O. saginatus*, Kröyer. Ikke almindelig paa sandig Leerbund fra 20 - 40 Favne.

3. *Ampelisca*, Kröyer. *Tetromatus*,
Spence-Bate.

1. *A. Eschrichtii*, Kröyer. Temmelig almindelig paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne.
2. *A. Gaimardii*, Kröyer. Temmelig almindelig ved Molde, sjelden ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne. Ny for vor Fauna.
3. *A. tenuicornis*, Liljeborg. Temmelig almindelig ved Molde, sjelden ved Christiansund, paa sandig Leerbund fra 30 til 60 Favne. Ny for vor Fauna.

4. *A. macrocephala*, Liljeborg. Ikke saa ganske sjelden ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 40 - 60 Favne.
Ny for vor Fauna.

5. *A. laevigata*, Liljeborg. Sjelden paa sandig Leerbund fra 40 - 60 Favne. Ny for vor Fauna.

6. *A. Kröyerii n. spec.* Af denne nye Art fandtes kun 3 Exemplarer ved Molde paa sandig Leerbund fra 60 - 80 Favne.
Flere af disse Ampelisca-Arter beboe fladtrykte, temmelig brede Rör.

4. *Kröyera*, Spence-Bate.

1. *K. n. sp.* Af denne Slægt, hvoraf der ved den engelske Kyst kun er funden 1 Art, fandt jeg ved Molde 1 Exemplar af en Art, der er forskjellig fra den engelske. Sandig Leerbund 45 Favne.

5. *Phoxus*, Kröyer.

1. *P. plumosus*, Holböll, Kröyer. Sjelden paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne. Ny for vor Fauna.

6. *Iphimedia*, H. Rathke.

1. *I. obesa*, H. Rathke. Hist og her ved Christiansund paa stenet Sandbund fra 30-50 Favne. Den forekommer temmelig almindelig ved Bergen paa samme Localiteter.

7. *Dexamine*, Leach.

1. *D. spinosa*, White. Denne for vor Fauna nye Art er først funden af mig i Finmarken og sednere fandt Liljeborg et lille Exemplar ved Christiansund paa sandholdig Leerbund, 40 Favne.

8. *Gammarella*, Spence-Bate.

1. *G. n. sp.* Af denne Slægt er der kun beskrevet 1 Art og fra denne er den forskjellig, som jeg fandt 1 Exemplar af ved Molde paa Sandbund fra 10-20 Favne.

9. *Gammarus*, Latreille.
1. *G. locusta* (Cancer), Linné, Montagu, Latreille. *Cancer pulex*, Linné. *Gammarus Dübeni*, Liljeborg. Almindelig i Fjæren.
  2. *G. angulosus*; H. Rathke. Ikke almindelig paa sandig Bund fra 10-20 Favne.
  3. *G. longipes*, Liljeborg. Sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 20-30 Favne. Ny for vor Fauna.
  4. *G. Sabinii*, Leach, H. Rathke. Sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 10-20 Favne.
  5. *G. poecilurus*, H. Rathke. Sjelden ved Molde fra 5-10 Favne, iblandt Tang.
  6. *G. Sundevallii*, H. Rathke. Hist og her paa sandig Bund fra 5-10 Favne, ogsaa i Fjæren.
  7. *G. n. spec.* Af denne nye Art blev funden et Par Exemplarer ved Christiansund paa sandig Bund fra 10-20 Favne.

10. *Haploops*, Liljeborg.

1. *H. tubicola*, Liljeborg. Sjelden paa sandig Leerbund fra 40-60 Favne. Den forekom altid i fladtrykte Rør. Ny for vor Fauna.
2. *H. n. spec.* Af denne nye Art, der ligeledes lever i fladtrykte Rør paa sandig Leerbund, fandt jeg et Par Exemplarer ved Christiansund fra 40-60 Favne.

Familie III. *Corophidæ*, White.

Slægt 1. *Podocerus*, Leach.

1. *P. calcaratus*, H. Rathke. Temmelig hyppig i Tangen.
  2. *P. capillatus*, H. Rathke. Sammen med den foregaaende; men sjældnere.
2. *Amphitoe*, Leach.
1. *A. Prevostii*, H. Rathke. Sjelden ved Christiansund paa Tang fra 5-10 Favne.

2. *A. bicuspis*, Kröyer. Sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 10-30 Favne.
3. *A. podoceroïdes*, H. Rathke. Temmelig almindelig iblandt Tang paa ringe Dybder.

(Foruden disse 3 Arter fandt jeg endnu 4 Arter, der ikke kunne henføres til de mig bekendte Amphitoearter; de skulle sednere blive bestemte.)

Familie IV. Phronimadæ, White.

Slægt 1. *Hyperia*, M. Edwards.

1. *H. Latreilli*, M. Edwards. Sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 30-40 Favne.

Orden IV. Læmodipoda.

Familie I. Caprellidæ, White.

Slægt 1. *Caprella*, Lamarck.

1. *C. lobata*, Müller, Kröyer. Ikke saa sjelden paa Tang.

Orden V. Isopoda.

Familie I. Idoteidæ, White.

Slægt 1. *Arcturus*, Latreille.

1. *A. longicornis*, Sowerby. Hist og her paa Tang.
2. *Idotea*.
1. *I. tridentata*, Latreille. Temmelig almindelig i Stranden.
2. *I. granulosa*, H. Rathke. Ikke sjelden ved Christiansund i Stranden mellem Coralliner.
3. *I. torosa*, H. Rathke. Den forekom sammen med den foregaaende.

Familie II. Asellidæ, White.

Slægt 1. *Aapseudes*, Leach.

1. *A. talpa*, Montagu. Sjelden ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne. Ny for vor Fauna.

Familie III. Oniscidæ, White.

Slægt 1. *Ligia*, Fabricius.

1. *L. oceanica*, Fabricius. Almindelig paa Klipperne, hvor den krøb langt op paa det Tørre.

Familie IV. Pranizidæ, White.

Slægt 1. *Praniza*, Leach.

1. *P. cæruleata* (*Oniscus*), Montagu. Sjelden ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 20-30 Favne. Ny for vor Fauna.

Familie V. Anceadæ, White.

Slægt 1. *Anceus*, Risso.

1. *A. oxyuræus*, Liljeborg. *Cancer maxillaris?* Montagu. Sjelden paa samme Localitet som den foregaaende. Ny for vor Fauna.

Familie VI. Cymothoadæ, White.

Slægt 1. *Cirolana*, Leach.

1. *C. borealis*, Liljeborg. Temmelig almindelig ved Christiansund paa stenet Sandbund fra 30-60 Favne.

2. *Æga*, Leach.

1. *Æ. bicarinata*, H. Rathke. Sjelden paa sandig Bund fra 10-30 Favne.

Familie VII. Bopyridæ, White.

Slægt 1. *Bopyrus*, Latreille.

1. *B. abdominalis*, Krøyer, *Phryxus hippolytes*, H. Rathke. Forekom ikke saa ganske sjelden paa Bugen af *Hippolyte Gaimardii*.

De Entomestraceer, som bleve fundne, skal jeg lade uomtalt, saameget mere som man snarlig kan vente en Bearbejdelse af denne Gruppe af Professor Liljeborg.

Af Lerneer fandt jeg blot *Chondracanthus gibbosus*, Krøyer. *C. Lophii*, H. Rathke.

Annulata.

I. Appendiculata polychæta.

A. Tribus Rapacia.

Familie I. Aphroditea, Savigny.

Slægt 1. *Aphrodite*, Linné.

1. *A. aculeata*, Baster. *Halithea aculeata*, Savigny. Sjelden paa sandholdig Leer fra 20-40 Favne. Nordligere end Christiansund gaar den neppe.

2. *Lætmatonice*, Kinberg.

1. *Lætmatonice filicornis*, Kinberg. Temmelig almindelig paa samme Localiteter, som den foregaaende. Den lever langs hele Kysten ligetil Vadsøe.

3. *Polynoë*, Savigny.

1. *P. punctata* (*Aphrodite*), O. Müller. *Lepidonote punctata*, Ørsted. Temmelig almindelig paa Sand og stenet Bund fra 20-60 Favne. Lever langs hele Kysten til Vadsøe.

2. *P. lævis*, Aud. et Edwards. Sjelden paa sandholdig Leer fra 20-40 Favne. Den lever langs Kysten til Christiansund; nordligere er den ikke funden.
3. *P. cirrata* (*Aphrodite*), O. Müller. *Lepidonote cirrata*, Ørsted. *P. cirrata*, Sars. Temmelig almindelig paa sandig, stenet Bund fra 20-60 Favne. Forekommer langs hele Kysten til Vadsøe.
4. *P. scabra* (*Aphrodite*), O. Fabricius. *Lepidonote scabra*, Ørsted. Sjelden paa sandholdig Leer fra 30-60 Favne. Ved Bergen er denne Art sjelden og Individerne smaa; fra Thronhjøm begynder den at blive hyppigere og Individerne større. I Nordland og Finmarken er den ligetil Vadsøe temmelig almindelig og Individerne opnaaer en betydelig Størrelse. Dens egentlige Hjem synes at være Polarhavet.
4. *Panthalis*, Kinberg.

1. *P. Oerstedii*? Kinberg. Denne for for vor Fauna nye Slægt og Art fandt jeg ved Molde paa Leerbund fra 25-40 Favne. Røret, den beboer, ender sig foroven næsten kugleformig, dets nederste Deel, der sidder fast i Leret, har jeg ikke seet, fordi det altid var afrevet. Heller ikke fik jeg Dyrets bagerste Ende at see, da alle de Exemplarer, jeg fik op, vare mere eller mindre afrevne.

Familie II. Eunicea, Savigny.

Slægt 1. *Onuphis*, Aud. & Edwards.

1. *O. tubicola* (*Nereis*), O. Müller. Temmelig sjelden paa sandig Bund fra 20-40 Favne. Lever langs Kysten til Christiansund, hvor den endnu forekommer i store Exemplarer, men sjelden. Koren fandt den ikke ved Bejan (Thronhjøm).

2. *O. conchylega*, Sars. *O. Eschrichti*, Ørsted. Almindelig dels paa Sand, dels paa Leer og dels paa stenet Bund fra 20-80 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe. I Finmarken var den ligesaa almindelig som ved Bergen.

2. *Eunice*, Cuvier.

1. *E. norvegica* (*Nereis*), Linné. *Nereis pennata et pinnata*, O. Müller. *E. norvegica*, Ørsted. Almindelig paa sandig, stenet Bund fra 10-50 Favne. Forekommer langs hele Kysten til Vadsøe og lige almindelig overalt.

3. *Lumbriconereis* (*Lumbrineris*),
Blainville.

1. *L. fragilis* (*Lumbricus*), O. Müller. Hist og her paa sandholdig Leer fra 20-40 Favne. Forekommer langs hele Kysten til Vadsøe.

Familie III. Lycoridea, Savigny.

Slægt 1. *Nereis*, Linné. *Lycoris*, Savigny.

1. *N. pelagica*, Linné, H. Rathke. Almindelig dels i Stranden under Stene, dels paa sandig, stenet Bund indtil 80 Favne. Den lever langs hele Kysten lige til Vadsøe og er overalt yderst almindelig. I Finmarken fandt jeg den i store Exemplarer paa en Dybde af indtil 180 avne.
2. *N. zostericola*, Ørsted. Ikke sjelden i Tangen.
3. *N. Sarsii*, H. Rathke. Denne Art, der er opstillet af Rathke og af ham funden ved Molde, fandt jeg ikke.
4. *N. arctica*, Grube. *Heteronereis arctica*, Ørsted. *Nereis grandifolia*, H. Rathke. Sjelden paa sandholdig Leer ved Molde fra 10-40 Favne. Ved Bergen forekommer denne Art hyppigere.

Familie IV. Nephthydea, Grube.

Slægt 1. *Nephthys*, Cuvier.

1. *N. ciliata* (*Nereis*), O. Müller. *N. borealis*, Ørsted. Temmelig almindelig paa sandig, stenet Bund fra 10-40 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe. I Finmarken fandt jeg den ikke saa ganske sjelden paa meget store Dyb indtil 160 Favne.

Familie V. Phyllodocea, Grube.

Slægt 1. *Phyllodoce*, Savigny.

1. *P. mucosa*, Ørsted. Ikke sjelden paa sandholdig Leer fra 20-40 avne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe. I Østfinmarken var den dog meget sjelden.
2. *P. viridis* (*Nereis*), O. Müller. *Eulalia viridis*, Savigny. *Phyllodoce clavigera*, Aud. & Edwards. Som den foregaaende paa samme Localiteter. Denne Art fandt jeg nordligst ved Øxfjord (Finmarken).

2. *Psamathe*, Johnston.

1. *P. venusta* (*Halymede*), H. Rathke. Yderst almindelig paa sandig, stenet Leerbund fra 10-40 Favne. Ved Bergen forekommer den paa enkelte Localiteter ikke saa ganske sjelden. Nordligere end Christiansund har jeg ikke fundet den.

Familie VI. Glycera, Grube.

Slægt 1. *Glycera*, Savigny.

1. *G. alba* (*Nereis*), O. Müller. *Gl. alba*, H. Rathke. Almindelig paa sandholdig Leer fra 10-60 Favne. Den lever langs hele Kysten ligetil Vadsøe, og paa enkelte Localiteter i Finmarken var den meget hyppig.
2. *G. capitata*, Ørsted. Næsten ligesaa almindelig som den foregaaende. Ogsaa denne Art forekommer hyppig i Nordland og Finmarken, ligetil Vadsøe.

2. *Goniada*, Aud. & Edwards.

1. *G. norvegica*, Ørsted. Paa enkelte Localiteter ved Christiansund forekom den ikke saa ganske sjelden paa sandholdig Leer fra 20-40 Favne. Den forekommer ogsaa ved Bergen, men sjelden.

Familie VII. Syllidea, Grube.

Slægt 1. *Syllis*, Savigny.

1. *S. cornuta*, H. Rathke. Sjelden i Stranden ved Christiansund.
 2. *S. tigrina*, H. Rathke. Af denne Art har kun Rathke fundet 1 Exemplar ved Molde.
 3. *S. armillaris* (*Nereis*), O. Müller, Ørsted. Ligesom *S. cornuta* i Stranden. Den lever langs Vestkysten til Nordkap.

Familie VIII. Ariciea, Aud. & Edwards.

Slægt 1. *Nerine*, Johnston.

1. *N. cirrata*, Sars. Temmelig almindelig paa sandholdig, stenet Leer fra 20-40 Favne. Denne forekommer temmelig hyppig i Nordland og Finmarken ligetil Vadsøe.

2. *Chætopterus*, Cuvier.

1. *Ch. norvegicus*, Sars. Ikke sjelden paa enkelte Localiteter paa sandig Bund fra 20-40 Favne. Den lever langs Kysten fra Bergen til Vadsøe.

3. *Spiochætopterus*, Sars.

1. *S. typicus*, Sars. Ved Christiansund tæt ved Havnen fandt jeg paa 20 Favnes Dyb, dyndet Bund, en utrolig Mængde af tomme Rør, tilhørende denne Annelide, der sikkert lever ikke langt derfra. Ved Vadsøe fandt jeg paa 160 Favnes Dyb, Leerbund, et Par levende Exemplarer; ogsaa der var tomme Rør yderst almindelig paa enkelte Steder. Den synes saaledes at leve langs Kysten fra Bergen til Vadsøe.

4. *Ephesia*, H. Rathke.
1. *E. gracilis*, Rathke. Denne Art, der af Rathke er funden ved Molde, fandt jeg ikke.
5. *Cirratulus*, Lamarck.
1. *C. borealis*, Lamarck. *Lumbricus cirratus*, O. Müller. Sjelden paa sandig, stenet Bund fra Stranden til 40 Favnes Dyb. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe, og er paa mange Steder yderst almindelig.
6. *Aricia*, Savigny.
1. *A. armiger* (*Lumbricus*), O. Müller. *Scoloplos armiger*, Ørsted. *Aricia Mülleri*, H. Rathke. Paa nogle Steder temmelig almindelig paa sandholdig Leer fra 20 - 40 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

B. Tribus Limivora.

Familie I. Opheliacea, Grube.

Slægt 1. *Ophelia*, Savigny.

1. *O. aulogaster* (*Ammotrypane*), H. Rathke. *Ophelia acuminata*, Ørsted. Temmelig almindelig paa sandig, stenet Bund fra 10-40 Favne. Ved Bergen er den ogsaa hyppig og gaaer langs hele Kysten til Vadsøe.
2. *Ammotrypane*, H. Rathke.
1. *A. limacina*, H. Rathke. *Ophelia bicornis*, Ørsted. Ikke saa almindelig som den foregaaende paa lignende Localiteter. Ved Bergen forekommer den hyppigere. Den lever langs Vestkysten til Øxfjord, Finmarken, hvor jeg paa et Par Favnes Dyb fandt den i stor Mængde; dog vare Individerne der meget smaa.

3. *Travisia*, Johnston.

1. *Tr. oestroides* (*Ammotrypane*), H. Rathke. *Ophelia mammillata*, Ørsted. Sjeldnere end de foregaaende paa lignende Localiteter. Denne Art er den almindeligste ved Bergen, ogsaa den gaaer langs Kysten til Øxfjord; nordligere er den neppe funden.

4. *Eumenia*, Ørsted.

1. *E. crassa*, Ørsted. Meget sjelden ved Molde paa sandholdig Leerbund fra 20 - 30 Favne.

Familie II. *Pherusea*, Grube.Slægt 1. *Siphonostomum*, Otto.

1. *S. plumosum* (*Amphitrite*), O. Müller. *Siphonostoma plumosum*, H. Rathke. Hist og her paa sandholdig Leer fra 20 - 40 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe. I Finnmarken var den ikke sjelden og forekom i store Exemplarer.
2. *S. vaginiferum*, H. Rathke. Sjelden paa sandholdig Leerbund fra 20 - 40 Favne. Denne Art, der gaaer fra Bergen til Nordkap, er sjelden overalt.
3. *S. inhabile*, H. Rathke. Yderst almindelig ved Molde paa sandholdig Leerbund fra 20 - 50 Favne. Omendskjönt alle de Exemplarer, jeg fandt, havde 8 Tentakler (Rathke angiver 6), er jeg dog tilbøielig til at troe, at den ikke er forskjellig fra Rathkes Art, hvoraf han kun fandt 1 Exemplar og saaledes havde Vanskelighed for med Sikkerhed at bestemme Tentakelantallet.
4. *S. villosum*, Rathke. Yderst sjelden paa sandholdig Leer fra 10-30 Favne ved Molde. Af denne Art fandt jeg i Komagfjord, Finnmarken, et Exemplar, saa den synes at leve langs Vestkysten.

Familie III. Telethusa, Savigny.

Slægt 1. *Arenicola*, Lamarck.

1. *A. piscatorum*, Linné. *Lumbricus marinus*, Belon, Linné, O. Müller. Yderst almindelig overalt i Fjæren. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

2. *Scalibregma*, H. Rathke.*Oligobranchus*, Sars.

2. *S. inflatum*, H. Rathke. *Oligobranchus roseus*, Sars. Sjelden ved Molde paa sandholdig Leer fra 10 - 20 Favne. Jeg har nu havt Anledning til at sammenligne Exemplarer fra Molde, hvor Rathke først fandt sin Art, med Exemplarer fra Nordland, hvilke sidste vare af Sars constaterede som hans Art, - og af denne Sammenligning fremgaaer, at Sars's *Ol. roseus* er Rathkes *Sc. inflatum*. Allerede Grube har slaaet disse Arter sammen. Ved Grötöen (Nordland) fandt jeg den i temmelig stor Mængde i Fjorden, nedgravet fra 1-2 Fod i Sandet, hvor den lever i egne Gange, ogsaa i Øxfjord fandt jeg enkelte Exemplarer, saa den synes at leve paa en stor Strækning af Norges Vestkyst. I Slutningen af dette Arbeide leverer jeg en Anatomie over dette Dyr, og det vil deraf sees, at jeg har havt Grund til at stille det nær *Arenicola* under Familien *Telethusa* og ikke som Grube har gjort til Opheliaceernes Familie.

3. *Notomastus*, Sars.

1. *N. latericeus*, Sars. Hist og her paa sandig Leerbund fra 10 - 40 Favne. Den forekommer ved Bergen, Nordland, Finmarken ved Vadsøe, saa den synes at leve langs Kysten.

Familie IV. *Maldania*, Savigny.Slægt 1. *Clymene*, Savigny.

1. *C. Mülleri*, Sars. Temmelig almindelig paa sandholdig Leer fra 20-60 Favne. Den lever langs Vestkysten til Vadsøe.
2. *C. lumbricalis (Sabella)*, O. Fabricius. Paa enkelte Localiteter temmelig almindelig, især ved Molde paa sandholdig Leerbund fra 20-80 Favne. I Finmarken var den ret hyppig og gik ned til en Dybde af 180 Favne.
3. *C. n. sp.* Denne nye Art, der adskiller sig væsentlig fra vore kjendte Clymenearter derved, at den er uden Tragt, var ikke saa ganske sjelden paa sandholdig Leerbund fra 30-50 Favne. Muligens kommer den til at danne en ny Slægt.

2. *Ammochares*, Grube.

1. *A. assimilis*, Sars. Meget almindelig paa sandholdig Leer fra 20-80 Favne. Den forekommer temmelig hyppig ved Bergen og bliver i Finmarken end hyppigere. Ved Vadsøe gik den ned til 200 Favne, sandig Leer.

Familie V. *Terebellacea*, Grube.Slægt 1. *Terebella*, Linné.

1. *T. cirrata (Amphitrite)*, O. Müller. Meget almindelig paa sandig Leerbund fra 10-80 Favne. Den er den almindeligste *Terebella* langs hele Kysten lige til Vadsøe.
2. *T. cristata (Amphitrite)*, O. Müller. Sjelden paa sandholdig, stenet Leerbund fra 30-60 Favne. Müller angiver for denne Art kun et Par Gjeller, imedens den virkelig har 2 Par, af hvilke det forreste er temmelig lille. Den forekommer ved Bergen, men ogsaa der sjelden.

2. *Terebellides*, Sars.*Canephorus*, Grube.

1. *T. Strömii*, Sars. Temmelig almindelig paa sandholdig Leer fra 20-60 Favne. Den lever langs hele Kysten fra Bergen til Vadsøe, hvor den forekommer paa store Dybder indtil 200 Favne.

3. *Sabellides*, M. Edwards.

1. *S. cristata*, Sars. Hist og her paa sandig Bund fra 20-60 Favne. Den lever langs Kysten fra Bergen til Vadsøe. I Finmarken var den paa enkelte Localiteter, saasom i Ramfjord meget almindelig og der levede den paa en Dybde af 160 Favne.

2. *S. octocirrata*, Sars. Sjelden paa lignende Localiteter som den foregaaende. Ogsaa ved Bergen forekommer denne Art.

4. *Pectinaria*, Lamarck.

1. *P. auricoma* (*Amphitrite*), O. Müller. Temmelig hyppig paa sandig Bund fra 20-60 Favne. Den lever langs Kysten til Tromsøe.

2. *P. Eschrichtii*, H. Rathke. Næsten ligesaa hyppig som den foregaaende paa lignende Localiteter. Ved Bergen er denne Art sjelden og forekommer der kun paa store Dyb; i Nordland og Finmarken er den almindelig og gaaer lige til Vadsøe. I Finmarken saasom i Øxfjord fandt jeg den paa 3 Favnes Dyb i dyndet Leer, imedens den i Ramfjorden var meget hyppig paa 100-150 Favne, reen Leer.

3. *P. grønlandica?* Grube. *Amphitrite auricoma*, O. Fabricius. Af denne Art, der syntes at være forskjellig fra *Eschrichtii* fandt jeg et Exemplar ved Christiansund paa sandig, stenet Bund fra 40-60 Favne.

5. *Amphicteis*, Grube.

Amphitrite, Sars.

1. *A. Guneri*, Sars. Hist og her paa sandholdig Leer fra 20-50 Favne. Jeg fandt den i Komagfjorden (Finmarken) paa 80 Favne. Ved Bergen forekommer den ogsaa, men sjelden.

Familie VI. Serpulacea, Burm.

Slægt 1. *Sabella*, Linné.

1. *S. Sarsii*, Krøyer. *S. penicillus*, Sars. Sjelden paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne. Den lever langs Kysten til Tromsøe og forekommer paa enkelte Steder, saasom ved Tromsøe temmelig hyppig.

2. *S. crassicornis*, Sars. Sjelden paa sandig Bund fra 30-50 Favne. Sydligere end Molde er den ikke funden; i Finmarken, saasom ved Tromsøe, forekommer den temmelig hyppig imellem Nulliporer paa 30 Favnes Dyb; ogsaa i Komagfjord fandt jeg den.

2. *Serpula*, Linné.

1. *S. triquetra*, Linné. *Vermilia triquetra*, Lamarck. Almindelig overalt paa Stene og Skjæl fra 4-80 Favne. Langs hele Kysten til Vadsøe.

2. *S. polita*, Sars. Temmelig almindelig paa Stene og Skjæl fra 30-200 Favne. Den lever langs Vestkysten til Vadsøe.

3. *S. vermicularis*, O. Müller. Ikke saa almindelig som de foregaaende Arter, ligeledes paa Stene og Skjæl fra 20-80 Favne. Ogsaa den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

3. *Filograna*, Berkeley.

1. *F. inplexa*, Berkeley. *Serpula filograna*, Linné. Ikke sjelden paa stenet Grund fra 30-80 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

4. *Ditrupe*, Berkeley.
1. *D. arietina* (*Dentalium*), O. Müller. *Serpula libera*, Sars. Almindelig overalt paa stenet, sandig Bund fra 30-60 Favne. Den lever langs Kysten til Øxfjord (Finmarken), hvor jeg fandt den; nordligere er den ikke fundet.
5. *Spirorbis*, Daud.
1. *S. nautiloides*, Lamarck. *Serpula spirorbis*, Linné, O. Müller. Almindelig paa Tang og Stene ved Stranden. Den lever langs hele Kysten.
2. *S. porrecta* (*Serpula*), O. Müller. Ligesaa almindelig som den foregaaende. Ogsaa denne Art lever langs hele Kysten.
3. *S. granulata* (*Serpula*), O. Müller. Almindelig med de foregaaende.

Familie VII. Sipunculidæ.

Slægt 1. *Sipunculus*, Linné.

1. *S. concharum* (*Phascolosoma*), Ørsted. *S. capitatus*, H. Rathke. *S. Bernhardsi* & *Johnstoni*, Forbes. Yderst almindelig overalt i tomme Snekker fra 10-100 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe og er lige hyppig over alt.
2. *S. Harveii* (*Syrinx*), Forbes. Af denne Art fandt jeg et Exemplar ved Molde paa sandig Bund fra 30-50 Favne. Den forekommer ved Bergen, hvor den ogsaa er meget sjelden.
3. *Sipunculus spec.* Ved Molde fandt jeg paa Sandbund, 30-50 Favnes Dyb, en lille Sipuncul med en pæreformig halvanden Linie lang Krop, og en tynd Hals, der var mindst 12 Gange saa lang som Kroppen. Tentaklernes Antal kunde jeg ikke tælle, da de kun i yderst korte Mellemlum vare udstrakte. Om Arten er ny har jeg Vanskelighed for Øieblikket at bestemme.

2. *Chaetoderma*, Lovén.

111 *Ch. nitidulum*, Lovén. Af dette for vor Fauna nye Dyr, fandt jeg en-
 del Exemplarer saavel ved Molde som Christiansund
 paa sandig Leerbund fra 30-60 Favne. Omendskjönt
 jeg ikke har kunnet undersøge dette Dyrs Organisation,
 har jeg dog efter de ydre Charakterer at dömmen Grund
 til at troe, at det nærmest maa henføres til Sepunculider-
 nes Familie.

Familie VIII. Priapulidæ.

Slægt 1. *Priapulus*, Lamarck.

1. *P. caudatus*, Lamarck, *Holothuria priapus*, Linné, O. Müller,
 Fabricius. Sjelden paa Sandbund fra 10-20 Favne.
 Den lever langs hele Kysten til Øxfjord (Finmarken).

Mollusca.

Orden A. Acephala. Lamellibranchiata.

Familie I. Pholadidæ.

Slægt 1. *Teredo*, Adamson.

1. *T. norvegica*, Spengler, Lovén, Forbes & Hanley. Ved
 Molde og Christiansund i gamle Bolværksstokke.

Familie II. Gastrochænidæ.

Slægt 1. *Saxicava*, Fleuriau de Bellevue.

1. *S. arctica* (*Mya*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig
 almindelig dels paa sandig, stenet Bund, men for-
 nemmelig imellem Rødderne af *Laminaria digitata*.
 Denne Tangart voxer paa enkelte Steder paa langt
 større Dybder, end enkelte Forfattere have angivet,

hvilket ogsaa tidligere er iagttaget af Koren. Den saakaldte Laminariarzone faaer saaledes indtage en Dybde, større end den hidtil angivne.

2. *S. rugosa* (*Mytilus*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Lige-
saa almindelig som den foregaaende, og som
oftest sammen med den.

Familie III. Myadæ.

Slægt 1. *Mya*, Linné.

1. *M. truncata*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. *T.-jun. Sphenia Swanisonii*, Forbes, *Mya Swanisonii*, Lovén.
Almindelig i Fjæren.
2. *M. arenaria*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig i
Fjæren sammen med den foregaaende.

Familie IV. Corbulidæ.

Slægt 1. *Corbula*, Bruguiere.

1. *C. nucleus*, Lamarck, Forbes & Hanley. *Corb. gibba*, Olivi,
Lovén. Forekom af og til dels paa sandig, dels
leret Bund i en Dybde fra 20 - 50 Favne.
2. *Nacera*, Gray.
1. *N. cuspidata*, Olivi, Forbes & Hanley. *N. brevirostris*, Lo-
vén. *Erycina cuspidata*, Risso. Ikke saa ganske
sjelden paa Leerbund i en Dybde fra 40 - 80 Favne.
Den forekommer ved Bergen, men sjelden, og er der
funden af Koren længe før Asbjørnsen fandt den i
Christianiafjorden.
2. *N. costellata*, Deshayes, Forbes & Hanley. *N. sulcata*, Lo-
vén. Sjelden; den forekom paa Leerbund fra 40 - 80
Favne.
3. *N. abbreviata*, Forbes. Proc. zoolog. Soc. 1843 Pag. 75. Forbes
& Hanley. *N. vitrea*, Lovén. Meget sjelden paa
Leerbund fra 40 - 50 Favne.

4. *N. obesa*, Lovén. Kun et Exemplar paa Leerbund, 40 Favne. Exemplaret svarede fuldkommen til Lovéns Beskrivelse, og er saavidt mig bekjendt ikke tidligere funden i Norge.
5. *N. rostrata* (*Mya*), Spengler, Lovén. Sjelden, paa Leerbund fra 60 - 80 Favne.

3. *Thetis*, Sowerby. *Poromya*, Forbes.
Embla, Lovén.

1. *T. Korenii* (*Embla*), Lovén. Et enkelt Skal paa Sandbund paa 40 Favne ved Christiansund. M'Andrew og Barret angive Dybden fra 45-90. Saavel disse som Sars angive den som yderst sjelden, dog synes den at leve langs hele Kysten fra Bergen til Nordkap.

Familie V. Pandoridæ.

Slægt 1. *Lyonsia*, Turton. *Osteodesma*, Deshayes.
Pandorina Scacchi, Philippi.

1. *L. norvegica* (*Mya*), Chemn., Gray, Forbes & Hanley. Sjelden ved Molde, noget hyppigere ved Christiansund, stundom paa leerholdig Sand, men som oftest paa Sandbund fra 20-40 Favne. Den er altid incrusteret med Sand. Ved Bergen er den ogsaa temmelig sjelden og kun paa enkelte Localiteter.

Familie VI. Anatinidæ.

Slægt 1. *Thracia*, Leach.

1. *T. phaseolina*, Lamarck, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom hist og her paa sandig Bund fra 20 - 30 Favne.
2. *T. villosiuscula* (*Anatina*), Macgellivray, Forbes & Hanley. Forekom ligeledes hist og her sammen med *Th. phaseolina*. Den er visseligen tidligere funden i Norge, men ikke angivet.

3. *T. convexa*, Wood, Lovén, Forbes & Hanley. Et dødt Exemplar fandt jeg paa Sandbund, 15 Favnes Dyb ved Molde. Den er tilforn kun funden i Finmarken af M. Andrew og Barret, der angive, at den lever paa et Dyb fra 8 - 100 Favne.
4. *T. distorta* (Mya), Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Enkelte døde Skaller paa Sandbund fra 20-40 Favne.

Familie VII. Solenidæ.

- Slægt 1. *Solen*, Linné.
1. *S. ensis*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Enkelte døde Skaller paa Sandbund fra 5 - 15 Favne. Ved Bergen er denne Art paa enkelte Localiteter temmelig almindelig.
2. *S. pellucidus*, Pennant, Lovén, Forbes & Hanley. Af og til paa Sandbund fra 10 - 30 Favne.

Familie VIII. Tellinidæ.

- Slægt 1. *Psammobia*, Lamarck.
1. *P. feröensis* (Tellina), Chemn., Lovén, Forbes & Hanley. Forekom hist og her paa sandig Bund fra 15 - 30 Favne.
2. *P. tellinella*, Lamarck, Lovén, Forbes & Hanley. Ikke saa ganske sjelden ved Grib, Christiansund, paa Sandbund fra 20 - 40 Favne.
- Slægt 2. *Tellina*, Linné.
1. *T. crassa*, Pennant, Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Liljeborg fandt et Exemplar ved Grib paa Sandbund fra 20 - 40 Favne. Den er forhen funden ved Kin (Søndfjord) af Koren og mig, men kun døde Skaller, hvorimod Koren har fundet levende Exemplarer saavel ved Bergen som Bejan. Den er imidlertid sjelden overalt.
2. *T. tenuis*, Da Costa, Lovén, Forbes & Hanley. Hist og her paa Sandbund fra 15 - 25 Favne.

3. *T. fabula*, Gronovius, Forbes & Hanley. Et enkelt Skal blev fundet af Professor Liljeborg ved Molde paa Sandbund, 15 Favne. M. Andrew og Barret, der først har fundet i Nördland denne for den norske Fauna nye Art, angive Dybden fra 3 - 10 Favne; men sige dog at den er sjelden.
4. *T. solidula*, Pulteney, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom temmelig hyppig i Stranden.
5. *T. proxima*, Brewn, Forbes & Hanley. *Tel. lata*, Lovén. Forekom ligeledes i Stranden ved Molde.
6. *T. pygmæa*, Philippi, Lovén, Forbes & Hanley. Denne Art blev funden af Liljeborg ved Grib paa Sandbund, 20 - 25 Favne.

3. *Syndosmya*, Recluz.

1. *S. intermedia*, Thompson, Forbes & Hanley. *S. nitida*, O. Müller, Lovén. Yderst almindelig ved Molde paa Leerbund fra 15 - 80 Favne, sjeldnere ved Christiansund.
2. *S. prismatica*, Montagu, Forbes & Hanley, Lovén. Meget sjelden paa lignende Localiteter, som den foregaaende. Ved Bergen forekommer den hyppigere.

Familie IX. Mactridæ.

Slægt 1. *Mactra*, Linné.

1. *M. elliptica*, Brown, Forbes & Hanley, Lovén. Forekom hist og her paa Sandbund fra 30 - 40 Favne.

Familie X. Veneridæ.

Slægt 1. *Tapes*, Megerle.

1. *T. pulara* (*Venus*), Wood, Forbes & Hanley. *Venus pulara*, Lovén. Forekom temmelig hyppig i Stranden.
2. *T. aurea* (*Venus*), Gmelin, Forbes & Hanley. *Venus aurea*, Lovén. Forekom ligesom den foregaaende i Stranden, men sjeldnere.

3. *T. virginea (Venus)*, Linné, Forbes & Hanley. *Venus virago*, Lovén. Forekom meget almindelig ved Grib i de af Lovén angivne Varieteter. Den fandtes paa Sandbund i en Dybde af 20 - 30 Favne. Ved Bejan fandt Koren den at være meget almindelig, derimod er den sjelden ved Bergen. I Finmarken har hyerken Lovén, Sars, M'Andrew eller jeg fundet den, saa det synes som om dens nordligste Grændse er Lofoten.

2. *Venus*, Linné.

1. *V. cassina*, Linné, Forbes & Hanley, Lovén. Ved Grib, Christiansund, paa en enkelt Localitet fandtes endeel Exemplarer paa Sandbund fra 20-30 Favne. Den forekommer ved Bergen, men sjelden, derimod fandt Koren den ikke saa ganske sjelden ved Bejan.
2. *V. fasciata (Pectunculus)*, Da Costa, Forbes & Hanley, Lovén. Temmelig sjelden ved Molde og Christiansund, derimod ved Grib almindeligere. Den forekom paa Sandbund fra 30 - 40 Favne.
3. *V. striatula (Pectunculus)*, Da Costa, Forbes & Hanley, Lovén. Forekom hist og her paa Sandbund fra 30-40 Favne.
4. *V. ovata*, Pennant, Forbes & Hanley, Lovén. *Ven. pectinula*, Lamarck. Temmelig almindelig paa Sandbund fra 20-40 Favne.

3. *Artemis*, Poli.

1. *A. exoleta (Venus)*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa Sandbund fra 30 - 60 Favne. Koren fandt den hyppig ved Bejan og Sars siger, at den forekom ikke sjelden ved Sund i Lofoten.

4. *Lucinopsis*, Forbes & Hanley. *Venus undata*, Pennant, Lovén.
 1. *L. undata*, Forbes & Hanley. *Lucina undata*, Lamarck. Forekom temmelig sjelden paa Sandbund fra 20 - 40 Favne.

Familie XI. Cyprinidæ.

Slægt 1. *Cyprina*, Lamarck.

1. *C. islandica* (*Venus*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig paa stenet og sandig Bund fra 20-40 Favne.
2. *Astarte*, Sowerby.
1. *A. Danmoniensis* (*Venus*), Montagu, Lovén. *A. sulcata* (*Pectunculus*), Da Costa, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa sandig, stenet Bund fra 20 - 50 Favne.
2. *A. scotica* (*Venus*), Mat. & Rack., Lovén. *Ast. sulcata*, Da Costa, Forbes & Hanley. Som oftest sammen med den foregaaende, men sjeldnere. Disse to Arter ere saa distincte, at jeg ikke kan være enig med Forbes & Hanley i at slaae dem sammen.
3. *A. elliptica* (*Crassina*), Brown, Forbes & Hanley. *A. semisulcata*, Lovén. *Crassina sulcata*, Nilsson. Sjelden ved Christiansund paa sandig, stenet Bund fra 20 - 50 Favne.
4. *A. compressa* (*Venus*), Montagu, Forbes & Hanley. *A. striata et Banksii*, Lovén. Forekom iblandt de øvrige Astarter, dog temmelig sjelden.
3. *Isocardia*, Lamarck.
1. *I. cor* (*Chama*), Linné, Lamarck, Forbes & Hanley, Lovén. Meget sjelden ved Molde paa sandig Leerbund i en Dybde fra 60 - 80 Favne. Den er fundet her i Landet af afdøde Stiftamtmand Christie i Sognefjorden paa Sandbund, 60 Favne. Asbjørnsen angiver, at

han i Christianiafjorden ved Tafleholmene har fundet et tomt Skal.

Familie XII. Cardiadæ.

Slægt 1. *Cardium*, Linné.

1. *C. edule*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. I stor Mængde i Stranden.
2. *C. echinatum*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom hist og her paa sandig Leerbund fra 20 - 60 Favne.
3. *C. nodosum*, Turton, Lovén, Forbes & Hanley. *Card. scabrum*, Philippi. Ikke saa ganske sjelden paa sandig Leerbund fra 20 - 40 Favne.
4. *C. svecicum*, Reeve, Lovén, Forbes & Hanley. *Card. Lovéni*, Thompson. Forekom temmelig hyppig paa sandig Leerbund fra 20 - 40 Favne, som oftest sammen med *Card. nodosum* og *fasciatum*.
5. *C. fasciatum*, Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Paa lignende Localiteter, som de foregaaende, dog gaaer den høiere op, saa at den træffes paa 5 Favne Vand.
6. *C. norvegicum*, Spengler, Lovén, Forbes & Hanley. Sjelden og kun yngre Exemplarer fandtes paa Sandbund fra 30 - 50 Favne.

Familie XIII. Lucinidæ.

Slægt 1. *Lucina*, Brugiere.

1. *L. borealis* (*Venus*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa sandig Leerbund fra 5-40 Favne.
2. *L. spinifera* (*Venus*), Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Langt fra saa almindelig som den foregaaende paa sandig Leerbund fra 20 - 40 Favne.

2. *Axinus*, Sowerby. *Cryptodon*, Turton.
Ptychina, Philippi.
1. *Ax. flexuosus* (*Tellina*), Montagu, Lovén. *Lucina flexuosa*, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa Leerbund fra 20 - 60 Favne.
2. *A. Sarsii*, Philippi, Lovén. Meget almindelig paa Leerbund fra 20 - 60 Favne. Den forekom næsten bestandig sammen med den foregaaende.
3. *A. ferruginosus* (*Lucina*), Forbes & Hanley, M'Andrew & Barret. Denne for den skandinaviske Fauna nye Mollusk er først funden af M'Andrew & Barret ved Trondhjem og i Nordlandene paa sandig Bund fra 20-100 Favne. I Sommer fandt Liljeborg den i Bergensfjorden, og sednere fandt vi den ikke saa ganske sjelden ved Molde og Christiansund, deels paa sandig Leerbund, deels i Dynd paa en Dybde fra 50-80 Favne. Forbes & Hanley og efter dem M'Andrew & Barret henfører den med Urette til Slægten *Lucina*. Sandsynligviis have de ikke havt Anledning til at iagttage Dyret levende; thi ellers vilde de sikkerlig ikke have gjort sig skyldig i den Feiltagelse, da Dyret tydelig nok karakteriserer sig som *Axinus*.

Familie XIV. Kelliadæ.

Slægt 1. *Montacuta*, Turton.

1. *M. ferruginosa* (*Mya*), Montagu, Forbes & Hanley. *M tenella*, Lovén. Sjelden paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne.
2. *M. bidendata* (*Mya*), Montagu, Forbes & Hanley. *Mesodesma exiguum*, Lovén. Sjelden paa lignende Localiteter som den foregaaende og sammen med den.
3. *M. substriata* (*Mya*), Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Paa Ryggen af *Brissopsis lyrifera*, *Amphidetus*

ovatus og *Spatangus purpureus*, især ved Christiansund.

2. *Turtonia*, Hanley.

1. *T. minuta* (Venus), O. Fabricius, Forbes & Hanley. *Cyami-um minutum*, Lovén. Sjelden, ved Christiansund imellem Conferver.

3. *Kellia*, Turton.

1. *K. suborbicularis* (Mya), Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Kun et Par døde Skaller fandtes ved Christiansund paa Sandbund fra 20 - 40 Favne. Koren fandt den temmelig almindelig ved Bejan. Liljeborg angiver at have fundet den ved Grib.

2. *K. lactea*, Brown, Lovén. Liljeborg angiver den i en Fortegnelse over Mollusker fra Grib. Hverken han, Koren eller jeg fandt den paa vore Excursioner i Sommer.

Familie XV. Mytilidæ.

Slægt 1. *Mytilus*, Linné.

1. *M. edulis*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig overalt.

2. *Modiola*, Lamarck.

1. *M. modiolus* (*Mytilus*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig siddende mellem Rødder af Tarer.

3. *Crenella*, Brown. *Modiolaria*, Beck.

1. *C. discors* (*Mytilus*), Linné, Forbes & Hanley. *Modiolaria discors*, Lovén. Kun enkelte Exemplarer fandtes ved Christiansund mellem Rødderne af Laminarier og iblandt Coraliner i Stranden.

2. *C. nigra* (*Modiola*), Gray, Forbes & Hanley. *Modiolaria nigra*, Lovén. Forekom hist og her paa sandig Bund fra 20-50 Favne.

3. *C. marmorata* (*Modiola*), Forbes, Forbes & Hanley. Et Par Exemplarer ved Christiansund i Kappen af *Ascidia mentula*. Ved Bergen er den temmelig almindelig.

Familie XVI. Arcadæ.

Slægt 1. *Nucula*, Lamarck.

1. *N. nucleus* (*Arca*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. *N. margaritacea*, Lamarck. Temmelig almindelig paa sandig Leerbund fra 20 - 40 Favne.
2. *N. inflata*, Hancock. *N. tenuis*, Gray, Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa Leerbund fra 30 - 60 Favne. Ved at sammenligne Exemplarer fra Grønland, sendte under Navnet *N. inflata*, Hancock, har jeg fundet disse ganske overensstemmende med de norske.
3. *N. delphinodonta*, Michel & Adams. *Nucula corticata*, Holböhl & Möller. Denne Art er i Skandinavien først funden af Professor Lovén i Bohuslehn, sednere af Asbjørnsen i Christianiafjorden, hvor den ikke skal være saa ganske sjelden. I Bergensfjorden er den funden af Liljeborg, og af Koren og mig ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 40 - 60 Favne.

2. *Leda*, Schumacher.

1. *L. caudata* (*Arca*), Donovan, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa Leerbund fra 20 - 60 Favne.
2. *L. permula* (*Arca*), O. Müller, Lovén. *Leda buccata*, Steenstrup. Forekom hist og her paa Leerbund fra 30 - 60 Favne.

3. *Yoldia*, Möller.

1. *Y. pygmaea* (*Nucula*), Münster, Lovén. *Leda pygmaea*, Forbes & Hanley. *Nucula lenticulata*, Möller. Hist og her paa Leerbund fra 40 - 80 Favne.

2. *Y. lucida*, Lovén. *Leda lucida*, M'Andrew & Barret. Almindelig paa lignende Localiteter, som den foregaaende.

4. *Arca*, Linné.

1. *A. tetragona*, Poli, Forbes & Hanley. *Arc. navicularis*, Brugiere, Lovén. Kun et Exemplar blev fundet af Koren ved Molde paa stenet Bund, omtrent paa 50 Favne. Den findes ved Bergen, men ogsaa der sjelden. Professor Liljeborg har tidligere fundet den ved Grib (Christiansund), der muligens bliver dens nordligste Grændse.

2. *A. nodulosa*, Müller, Lovén. Forekom meget sjelden ved Christiansund paa stenet Bund fra 40-50 Favne. Ogsaa i Bergensfjorden findes den, men er ogsaa der sjelden og træffes kun paa en langt betydeligere Dybde, nemlig paa 200 Favne, hvor den lever mellem Grenene af *Oculina prolifera*. M'Andrew & Barret angive, at den i Thronhjemsfjorden findes paa 25 Favnes Dyb

3. *A. raridentata*, S. Wood, Forbes & Hanley. *A. pectunculoides*, Scacchi, Philippi, Lovén. Forekom sjelden paa Leerbund fra 40-60 Favne.

5. *Pectunculus*, Lamarck.

1. *P. glycimeris* (*Arca*), Linné, Forbes & Hanley. Forekom ved Grib sjelden paa sandig Bund fra 30-50 Favne. Denne for den skandinaviske Fauna nye Bivalv blev først funden af Koren og mig ved Kin i Søndfjord, men kun enkelte døde Skaller.

Familie XVII. Ostreadæ.

Slægt 1. *Lima*, Brugiere.

1. *L. subauriculata* (*Pecten*), Montagu, Forbes & Hanley, Lovén. Sjelden paa sandig Bund fra 30-60 Favne.

2. *L. sulculus*, Lovén. Denne Art, der forekom paa lignende Localiteter, som den foregaaende, men sjeldnere, viser sig som

Det kgl. n. Videnskabsk. Skr. i det 19de Aarh. 4de B. 2det H.

en fra denne distinct Art, og jeg kan derfor ikke være enig med Forbes & Hanley samt Malm, der slaae den sammen med *L. subauricul.*

3. *L. Loscombi*, Sowerby, Lovén, Forbes & Hanley. Sjelden ved Christiansund paa stenet Bund fra 15 - 30 Favne.

4. *L. hians (Ostrea)*, Gmelin, Lovén, Forbes & Hanley. Denne ved Bergen yderst almindelige Art forekom temmelig sjelden paa stenet Bund fra 20 - 40 Favne.

2. *Pecten*, Brugiere, Müller.

1. *P. similis*, Laskey, Forbes & Hanley. *Pecten tumidus*, Lovén. Hist og her paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne.

2. *P. varius*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom almindeligere end den foregaaende paa Sandbund fra 30 - 60 Favne.

3. *P. vitreus*, Chemn., Lovén. Kun enkelte Exemplarer fandtes ved Christiansund paa Sandbund fra 40 - 60 Favne.

4. *P. opercularis*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom temmelig sjelden paa stenet Bund fra 15 - 30 Favne.

5. *P. sulcatus*, Müller, Lovén. Sjeldnere end den foregaaende ved Christiansund paa Klippegrund fra 15 - 30 Favne.

6. *P. striatus*, Müller, Lovén. *P. rimulosus*, Philippi. Hist og her ved Christiansund paa stenet Bund fra 30 - 40 Favne.

7. *P. furtivus*, Lovén. *P. striatus*, Forbes & Hanley. Yderst sjelden ved Christiansund paa bjergig Bund fra 30 - 40 Favne. Jeg maa være enig med Malm i at ansee denne Art forskjellig fra *P. striatus*.

8. *P. tigrinus*, Müller, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa stenet Bund fra 20 - 50 Favne.

9. *P. septemradiatus*, Müller, Lovén. *Pecten danicus*, Forbes & Hanley. Ligesaa almindelig som den foregaaende paa lignende Localiteter fra 30 - 70 Favne.

10. *P. islandicus*, Müller, Lovén. Døde Skaller ved Christiansund paa stenet Bund fra 40 - 50 Favne. Ved Bejan fandt

Koren den temmelig almindelig. Omkring Bergen findes den fossil paa enkelte Steder i overordentlige store Masser begravede i Leerbakker. Levende er den ikke funden ved Bergen.

11. *P. maximus* (*Ostrea*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Enkelte døde Skaller ved Christiansund.

3. *Ostrea*, Linné.

1. *O. edulis*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig fra 4-15 Favne.

4. *Anomia*, Linné.

1. *A. ephippium*, Linné, Forbes & Hanley. *A. squamula*, Lovén. Almindelig paa døde Skjæl fra 6-50 Favne.
 2. *A. aculeata*, Müller, Lovén, Forbes & Hanley. Paa Stene og Skjæl fra 6-80 Favne.
 3. *A. patelliformis*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Hist og her paa Stene og Skjæl fra 10-40 Favne.
 4. *A. striata*, Brocchi, Lovén, Forbes & Hanley. Ligeledes paa Stene og Skjæl fra 10-60 Favne.

Acephala, Palliobranchiata v. Brachiopoda.

Familie I. Terebratulidæ.

Slægt 1. *Terebratula*, Brugiere.

1. *T. cranium*, Müller, Lovén, Forbes & Hanley. *T. vitrea*, Fleming. Paa stenet Bund fandtes den paa enkelte Localiteter i stor Mængde fra 40-80 Favne.

2. *Terebratulina*, D'Orbigny.

1. *T. caput serpentis* (*Anomia*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom paa lignende Localiteter, som den foregaaende og stundom sammen med denne.

Familie II. Craniadæ.

Slægt 1. *Crania*, Retzius.

1. *Cr. anomala* (*Patella*), O. Müller, Lovén, Forbes & Hanley. *Orbicula norvegica*, Lamarck. Den forekom paa stenet Bund sammen med de nysnævnte Terebratler.

Pteropoda.

Slægt 1. *Spirialis*, Eydoux & Souleyet. *Scæa*, Philippi.

1. *S. stenogyra* (*Scæa*), Philippi, Lovén; Sjelden. Enkelte Exemplarer fandtes i Sand, der indeholdtes i Tarmen af *Spatangus purpureus* ved Christiansund.

Gasteropoda, Prosobranchiata.

Familie I. Chitonidæ.

Slægt 1. *Chiton*, Linné.

1. *Ch. ruber*, Linné, Forbes & Hanley. *Ch. lævis*, Lovén. Forekom hist og her paa Stene og tomme Skjæl fra 30-50 Favne.
2. *C. cinereus*, Linné, Forbes & Hanley. *Ch. marginatus*, Pennant, Lovén. Temmelig sjelden, dels paa Skjæl, dels paa Stene fra 20-40 Favne.
3. *C. albus*, Linné, O. Müller, Lovén, Forbes & Hanley. Ikke sjelden paa lignende Localiteter som de foregaaende.
4. *Ch. alveolus*, Sars, Lovén. *C. cancellatus?* Sowerby, Forbes & Hanley. Hist og her paa Stene fra 20-40 Favne.
5. *C. lævis*, Pennant, Forbes & Hanley. *Ch. corallinus*, Risso, Lovén. Sjelden, paa Stene ved Christiansund fra 30-40 Favne.
6. *C. asellus*, Chemn., Forbes & Hanley. *Ch. cinereus*, Lovén. Almindelig paa døde Skjæl, paa Stene fra 20-40 Favne.

7. *Ch. marmoreus*, O. Fabr., Forbes & Hanley. *Chiton ruber*, Spengler, Lovén. Hist og her, paa Stene og døde Skal fra 30-50 Favne.

Familie II. Patellidæ.

Slægt 1. *Patella*, Linné.

1. *P. vulgata*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig overalt paa Klipperne.
 2. *P. pellucida*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Sjelden ved Christiansund paa Laminarierne.

2. *Acmaea*, Eschscholtz. *Lottia*, Gray. *Tectura*, Audouin & M. Edwards.

1. *A. testudinalis* (*Patella*), O. Müller, Forbes & Hanley. *Patella testudinalis*, Lovén. Forekom hist og her paa Bolværksstokkene.
 2. *A. virginea* (*Patella*), O. Müller, Forbes & Hanley. *Patella virginea*, Lovén. Temmelig almindelig paa Skjæl og Stene fra 20-40 Favne.

3. *Pilidium*, Forbes & Hanley.

1. *P. fulvum* (*Patella*), O. Müller, Forbes & Hanley. *Patella fulva*, Lovén. Forekom ikke saa sjelden paa Skjæl og Stene fra 30-50 Favne.

4. *Lepeta*, Gray.

1. *L. cæca* (*Patella*), O. Müller. *Propilidium ancyloide?* Forbes. *Patella cæca*, Lovén. Temmelig almindelig paa Skjæl og Stene fra 20-40 Favne.

Familie III. Dentaliæ.

Slægt 1. *Dentalium*, Linné.

1. *D. entalis*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Meget almindelig paa sandig Bund fra 20-60 Favne.

Familie IV. Calyptræidæ.

Slægt 1. *Pileopsis*, Lamarck.

1. *P. hungaricus* (*Patella*), Linné, Forbes & Hanley. *Capulus hungaricus*, Lovén. Sjelden paa stenet Bund fra 30 - 60 Favne.

Familie V. Fissurellidæ.

Slægt 1. *Puncturella*, Sowerby.

1. *P. noachina* (*Patella*), Linné, Forbes & Hanley. *Cemoria noachina*, Gould. *Rimula noachina*, Lovén. Hist og her paa stenet Bund fra 20-50 Favne.

2. *Emarginula*, Lamarck.

1. *E. crassa*, Sowerby, Lovén, Forbes & Hanley. Kun et Exemplar blev fundet af Koren ved Christiansund paa stenet Bund fra 50 - 60 Favne.
2. *E. reticulata*, Sowerby, Lovén, Forbes & Hanley. *Patella fissura*, O. Müller, Montagu. Meget almindelig paa Sandbund fra 20 - 40 Favne.

Familie VI. Trochidæ.

Slægt 1. *Trochus*, Linné.

1. *T. zizyphinus*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Hist og her paa Sandbund fra 20 - 40 Favne.
2. *T. millegranus*, Philippi, Lovén, Forbes & Hanley. Almindeligere end den foregaaende paa lignende Localiteter.
3. *T. tumidus*, Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Temmelig sjelden paa Sandbund fra 20 - 40 Favne.
4. *T. cinerarius*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Almindelig paa Sandbund fra 20-40 Favne.
5. *T. occidentalis*, Michel & Adams. *Margarita alabastrum*, Beck, Lovén. *Trochus formosus*, Forbes. Annal & Magazin etc. *Trochus alabastrum*, Forbes & Hanley. Sjelden paa sandig og stenet Bund fra 40-80 Favne.

2. *Margarita*, Leach.

1. *M. helicina* (*Trochus*), O. Fabr., Forbes & Hanley, Lovén. Sjelden, paa Laminarier.
2. *M. cinerea*, Couthoy, Bost. Journal. *Trochus cinerarius varietas*, Fabr. F. Gr., *Margarita striata variet. grönlandica*, Möller. Sjelden, paa Sandbund fra 30 - 40 Favne.
3. *M. undulata*, Sowerby, Lovén. Temmelig almindelig paa Laminarier.

3. *Scissurella*, A. D'Orbigny.

1. *S. crispata*, Fleming, Lovén, Forbes & Hanley. Meget sjelden paa sandig Bund fra 30 - 50 Favne.

Familie VII. Littorinidæ.

Slægt 1. *Littorina*, Ferussac.

1. *L. littorea*, Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Meget almindelig overalt i Stranden.
2. *L. littoralis* (*Nerita*), Linné, Forbes & Hanley. *Litt. obtusata* Lovén. Meget almindelig overalt paa Havskjærene, og fandtes i alle de af Lovén angivne Varieteter.
3. *L. rudis*, Donovan, Montagu. *Littor. grönlandica*, Möller. Forekom almindelig paa Klipperne, især ud imod Havet. Efter min Formening er *Litt. grönlandica* og *rudis* den samme Art, jeg har idetmindste ikke kunnet adskille dem. *Littor. arctica*, Möller, er visselig heller ikke andet end en climatisk Varietet af *rudis*.

2. *Lacuna*, Turton.

1. *L. pallidula* (*Nerita*), Da Costa, Lovén, Forbes & Hanley. Forekom hist og her ved Christiansund paa Laminarier.

3. *Rissoa*, Fréminville.

1. *R. Beanii* (*Cingula*), Hanley, Lovén, Forbes & Hanley. Sjelden paa sandig Leerbund fra 40 - 60 Favne.

2. *R. punctura* (*Turbo*), Montagu, Forbes & Hanley. Nogle faa Exemplarer fandtes ved Christiansund paa stenet Bund fra 40 - 60 Favne.
3. *R. striata* (*Turbo*), Montagu, Forbes & Hanley. *R. striata* & *arctica*, Lovén. Forekom hist og her paa lignende Localiteter.
4. *R. rufilabris*, Leach, Alder, Forbes & Hanley. *R. rufilabris* & *porifera*, Lovén. Temmelig almindelig paa sandig Bund fra 20 - 40 Favne.
5. *R. costata* (*Turbo*), Montagu & Lovén. Sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 40 - 60 Favne.
6. *R. labiosa* (*Helix*), Montagu, Forbes & Hanley. *R. membranacea* & *cornea*, Lovén. Hist og her paa Tarer ved Christiansund.

4. *Skenea*, Fleming.

1. *S. planorbis* (*Turbo*), O. Fabricius, Lovén, Forbes & Hanley, *Sk. depressa*, Fleming. Temmelig almindelig paa Alger i Stranden.

Familie VIII. Turritellidæ.

Slægt 1. *Turritella*, Lamarck.

1. *T. unguлина* (*Turbo*), Linné s n. *Turbo terebra*, Linné F. n. *Turritella communis*, Risso, Forbes & Hanley. Almindelig paa sandig Leerbund fra 5 - 80 Favne.

Familie IX. Cerithiadæ.

Slægt 1. *Aporrhais*, Da Costa.

1. *A. pes pelicani* (*Strombus*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. *Chenopus pes pelicani*, Philippi. Paa lignende Localiteter som *Turritella unguлина*.

2. *Cerithium*, Adamson.

1. *C. reticulatum* (*Strombiformis*), Da Costa, Lovén, Forbes & Hanley. *C. lima*, Brugiere. Overordentlig almindelig paa sandig Bund fra 10 - 60 Favne.

2. *C. adversum* (*Murex*), Mont., Forbes & Hanley. *Triforis adversa*, Thompson, Lovén. Meget sjelden ved Christiansund paa sandig Bund fra 30-40 Favne.
3. *C. costulatum* (*Turritella*?), Möller. *Cerithium arcticum*, Mörck. Denne for Skandinaviens Fauna nye Art, svarer aldeles til Möllers Beskrivelse i Fauna grönlandica. Möller har kun havt et beskadiget Exemplar, saa den synes at være meget sjelden ved Grönland. Jeg fandt 2 levende og 1 dødt Exemplar ved Christiansund paa Sandbund — 40 Favne.
4. *C. Emersonii*, Adams. *Cermetula* Lovén, Forbes & Hanley. *C. nitidum*, Forbes Ann. Nat. hist. Sjelden ved Christiansund paa dyndet Leerbund fra 25 - 50 Favne.

Familie X. Scallariadæ.

Slægt 1. *Scallaria*, Lamarck.

1. *S. Turtonis* (*Turbo*), Turton, Lovén, Forbes & Hanley. *S. planicorta*, Bivon, Philippi. Meget sjelden paa sandig Bund fra 30-40 Favne.
2. *S. Trevellyana*, Leach, Lovén, Forbes & Hanley. Kun et Exemplar blev funden ved Christiansund paa 60 Favnes Dyb, sandig Bund.

Familie XI. Pyramidellidæ.

Slægt 1. *Eulima*, Risso.

1. *E. polita* (*Helix*), Linné, Forbes & Hanley. *E. nitida*, Lovén. Hist og her paa sandig Leerbund fra 35-80 Favne.
2. *E. distorta*, Deshayes, Lovén, Forbes & Hanley. *Melania distorta*, Philippi. Sjelden paa sandig Leerbund fra 40 - 80 Favne.
3. *E. subulata* (*Turbo*), Donovan, Lovén, Forbes & Hanley. *E. lineata*, Sowerby. Sjelden paa lignende Localiteter som de foregaaende.

Det kgl. n. Videnskabsk. Skr. i det 19de Aarh. 4de B. 2det H.

2. *Chemnitzia*, Alcide D'Orbigny.
Turbonilla, Leach.

1. *C. rufa*, Philippi, Forbes & Hanley. *Turbonilla rufa*, Lovén.
Turritella fulvocincta, Thompson. Sjelden paa sandig
Leerbund fra 40 - 60 Favne.

2. *C. rufescens*, Forbes. *Turbonilla interrupta*, Lovén. Sjelden paa
sandig Leerbund fra 40 - 60 Favne.

3. *Odontostomia*, Fleming.

1. *O. conoidea*, Brocchi. *Odostomia conoidea*, Forbes & Hanley.
Turbonilla plicata, Lovén. Hist og her paa sandig
Leerbund fra 30 - 50 Favne.

2. *O. rissoides*, Hanley, Forbes & Hanley. *Turbonilla albella*, Lo-
vén. Sjelden paa Sandbund fra 30 - 40 Favne.

4. *Eulimella*, Forbes.

1. *E. Scillæ (Melania)*, Scacchi, Forbes & Hanley. *Turbonilla*
Scillæ, Lovén. Sjelden paa sandig Leer-
bund fra 30 - 60 Favne.

Familie XII. Naticidæ.

Slægt 1. *Natica*, Brugiere.

1. *N. nitida (Nerita)*, Donovan, Forbes & Hanley. *N. pulchella*,
Lovén. *Nerita glaucina*, Linné. F. sv. ed. 2.
Almindelig paa Sandbund fra 20 - 50 Favne.

2. *N. pusilla*, Gould, Forbes & Hanley. *N. grönlandica*, Beck,
Möller, Lovén. Sjelden paa sandig Leerbund fra
40-80 Favne. Flere Exemplarer vare ligesaa store som
de største, jeg fandt i Finmarken. Koren fandt den
temmelig hyppig ved Bejan. Den forekommer ved Ber-
gen, men sjelden og i smaae Exemplarer.

3. *N. Montaguï*, Forbes, Lovén. *Nerita rufa*, Montagu. Hist og
her paa stenet og leerholdig Sandbund fra 15-50 Favne.

Familie XIII. Velutinidæ.

Slægt 1. *Velutina*, Fleming.

1. *V. haliotoidea* (*Helix*), O. Fabricius, Lovén. *V. lævigata*, Forbes & Hanley. *Bulla velutina*, Müller.
Tømmelig almindelig paa sandig Leerbund fra 20-40 Favne.

Familie XIV. Cancellariadæ.

Slægt 1. *Trichotropis*, Broderip & G. Sowerby.

1. *T. borealis*, Brod. & Sowerby, Lovén, Forbes & Hanley. *T. atlantica*, Beck, Möller. Almindelig dels paa stenet, dels paa sandig Leerbund fra 20-80 Favne.

2. *Cancellaria*, Lamarck.

1. *C. viridula* (*Tritonium*), O. Fabricius, Lovén. *Admete crispa*, Möller. *Cancellaria buccinoides*, Couth.
Hist og her paa sandig Leerbund fra 40-80 Favne.

3. *Cerithiopsis*, Forbes & Hanley.

1. *C. tuberculare* (*Murex*), Montagu, Forbes & Hanley. Kun et Par Exemplarer bleve fundne af Liljeborg ved Christiansund paa sandig Leerbund fra 40-50 Favne.

Familie XV. Muricidæ.

Slægt 1. *Purpura*, Adamson.

1. *P. lapillus* (*Buccinum*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Meget almindelig paa Klipperne, hvor den under Ebben sidder ganske tør.

2. *Nassa*, Lamarck.

1. *N. reticulata* (*Buccinum*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley.
Tritonium reticulatum, Middendorf.

- Temmelig almindelig paa stenet Sandbund fra 15-40 Favne.
2. *N. incrassata* (*Buccinum*), Ström, Müller, Lovén, Forbes & Hanley. *Buccinum Ascanias*, Brugière. Meget almindelig paa sandig Leerbund fra 10-40 Favne.
3. *N. pygmæa* (*Ranella*), Lamarck, Forbes & Hanley. *N. incrassata*, Lovén. *N. varicosa*, Brown. Sjelden, iblandt den foregaaende.
3. *Buccinum*, Linné.
1. *B. undatum*, Linné, Forbes & Hanley. *Tritonium undatum*, Lovén. Meget almindelig paa Klipper, hvor den ofte fandtes sammen med *Purpura lapillus* og *Littorina littorea*.
2. *B. fusiforme*, Broderip, Forbes & Hanley. Af denne for vor Fauna nye Art fandt jeg 1 levende Exemplar ved Christiansund paa 50 Favnes Dyb, stenet Sandbund. M'Andrew & Barrett have fundet den i Finmarken paa Sandbund, men angiver, at den ogsaa der er yderst sjelden.
4. *Fusus*, Lamarck.
1. *F. islandicus*, Chemnitz, Forbes & Hanley. *Tritonium islandicum et gracile*, Lovén. Nogle faa meget smaae Exemplarer fandtes ved Christiansund paa stenet Sandbund fra 40-50 Favne.
2. *F. antiquus* (*Murex*), Linné, Forbes & Hanley. *Tritonium antiquum*, Lovén. I dødt Exemplar fandtes ved Christiansund paa sandig Leerbund, 40 Favne.
5. *Trophon*, de Montfort.
1. *T. clathratus* (*Murex*), Linné, Forbes & Hanley. *Tritonium clathratum*, Müller, Lovén, Midd. *Murex Bamffius*, Donovan. Meget sjelden paa sandig Leerbund fra 40-60 Favne.

2. *T. Barvicensis (Fusus)*, Johnston. *Tritonium Barvicense*, Lovén
Kun et Par Exemplarer bleve fundne ved
Christiansund paa sandig Leerbund fra 40-60
Favne.

6. *Mangelia*, Leach.

1. *M. turricula (Murex)*, Montagu, Forbes & Hanley. *Triton turricula*, Lovén. *Defrancia nobilis*, Möller.
Temmelig almindelig paa sandig Leerbund fra
30-40 Favne.

2. *M. Trevellyana (Pleurotoma)*, Turton, Forbes & Hanley. *Tritonium reticulatum*, Lovén. Hist og her paa sandig
Leerbund fra 20-40 Favne.

3. *M. linearis (Murex)*, Montagu, Forbes & Hanley. *Defrancia linearis*, Lovén. Hist og her paa sandig
Leerbund fra 30-50 Favne.

4. *M. nana*, Forbes & Hanley. *Tritonium nanum*, Lovén. Lilje-
borg fandt 1 Exemplar ved Christiansund paa sandig
Leerbund fra 30-40 Favne.

5. *M. purpurea (Murex)*, Montagu, Forbes & Hanley. *Pleurotoma Philberti*, Michaud, Philippi. *Pleurot. variegatum*, Philippi. Sjelden paa sandig
Leerbund fra 30-50 Favne.

6. *M. brachystoma (Pleurotoma)*, Philippi, Forbes & Hanley. *Mang. tiarula*, Lovén. Sjelden ved Christiansund
paa stenet Sandbund fra 40-50 Favne.

7. *M. striolata*, Scacchi, Forbes & Hanley. Yderst sjelden ved
Christiansund paa sandig Bund fra 30-40 Favne. Denne
for vor Fauna nye Art blev først funden af Liljeborg.

8. *M. costata (Buccinum)*, Da Costa. *Murex costata*, Montagu,
Lovén, Forbes & Hanley. Kun to Ex-
emplarer fandtes ved Christiansund paa ste-
net Sandbund fra 40-60 Favne. Koren har
tidligere fundet den ved Bergen, hvor den

ikke er saa overordentlig sjelden som nordligere.

9. *M. harpularia* (*Fusus*), Couth. *Tritonium harpularium*, Lovén.
Tritonium roseum, Sars, Lovén. Hist og her paa sandig Leerbund fra 30-50 Favne.

7. *Pleurotoma*, Lamarck.

1. *P. teres* (*Mangelia*), Forbes, Forbes & Hanley. *Pleurotoma boreale*, Philippi, Lovén. Meget sjelden. Jeg fandt 3 levende Exemplarer ved Christiansund paa stenet Bund fra 50-60 Favne.

2. *P. nivale*, Lovén. Sjelden paa stenet Bund fra 40-60 Favne.

Familie XVI. Cypræadæ.

Slægt 1. *Cypræa*.

1. *C. europæa* variet. *arctica*, Montagu, Lovén, Forbes & Hanley.
Cypræa coccinella, Lamarck. *C. norvegica*, Sars. Sjelden paa stenet Sandbund fra 30-50 Favne.

Gasteropoda, Opisthobranchiata.

Familie I. Bullidæ.

Slægt 1. *Cylichna*, Lovén.

1. *C. cylindræca* (*Bulla*), Pennant, Lovén, Forbes & Hanley.
Tømmelig almindelig paa sandig Leerbund fra 20-60 Favne.

2. *C. alba* (*Bulla*), Brown, Lovén. *Bulla triticea*, Couth, Gould.
Bulla corticata, Möller. Ikke saa almindelig som den foregaaende, men paa lignende Localiteter og som oftest sammen med den.

3. *C. truncata* (*Bulla*), Adams?, Montagu, Lovén, Forbes & Hanley. Hist og her paa sandig Bund fra 20-40 Favne.

4. *C. nitidula*, Lovén, *Bulla umbilicata*, Montagu, Adams. Sjelden paa sandig Bund fra 20 - 40 Favne.

5. *C. acuminata* (*Bulla*), Brugiere, Brocchi, Philippi, Lovén. Af denne for vor Fauna nye Art blev kun to Exemplarer fundne ved Molde paa sandig Leerbund — 40 Favne.

2. *Amphisphyræ*, Lovén. *Utriculus*, Brown. *Bulla*, Turton.

1. *A. globosa*, Lovén. Sjelden paa sandig Leerbund ved Molde fra 30 - 50 Favne.

2. *A. hyalina* (*Bulla*), Turton, Forbes & Hanley. *Amph. pellucida*, Lovén. Sjelden paa lignende Localiteter som den foregaaende.

3. *Tornatella*, Lamarck.

1. *T. tornatilis* (*Voluta*), Linné, *Acteon tornatilis*, Lovén. *T. fasciata*, Forbes & Hanley. Temmelig almindelig paa sandig Leerbund fra 20-60 Favne.

4. *Akera*, Müller.

1. *A. bullata*, O. Müller, Lovén, Forbes & Hanley. *Bulla norvegica*, Brugiere. *Bulla fragilis*, Lamarck. Sjelden paa sandig Leerbund fra 20 - 50 Favne.

5. *Bulla*, Linné.

1. *B. Cranchii*, Leach, Forbes & Hanley. *Scaphander Cranchii*, Lovén. Sjelden, især levende Exemplarer, paa sandig Leerbund fra 30 - 60 Favne.

6. *Scaphander*, Montfort.

1. *S. lignarius* (*Bulla*), Linné, Lovén, Forbes & Hanley. Sjelden, paa sandig Leerbund fra 30-40 Favne.

2. *S. librarius*, Lovén. Endnu sjeldnere end den foregaaende paa lignende Localiteter.

7. *Philine*, Ascanius. *Lobaria*, Müller.
Bullæa, Lamarck.
1. *P. aperta* (*Bulla*), Linné. *P. quadripartita* Asc, *Bullæa aperta*, Lamarck. Sjelden paa sandig Leerbund fra 30-60 Favne.
  2. *P. quadrata* (*Bullæa*), Scarles Wood, Forbes & Hanley. *P. scutulium*, Lovén. Hist og her paa sandig Leerbund fra 30-60 Favne.
  3. *P. scabra* (*Bulla*), O. Müller, Lovén, Forbes & Hanley. *Bullæa granulosa*, Sars. Temmelig hyppig paa lignende Localiteter som de foregaaende.
  4. *P. pruinosa* (*Bullæa*), Clark, Lovén, Forbes & Hanley. Sjelden paa sandig Leerbund fra 30-60 Favne.

Familie II. Dorididæ.

Slægt 1. *Doris*, Linné.

1. *D. muricata*, Müller, Sars, Lovén. Sjelden, paa Tang.

2. *Triopa*, Johnston.

1. *T. claviger* (*Doris*), Müller, Lovén, Forbes & Hanley. *Euplocamus claviger*, Thompson. Hist og her paa Tang.

Familie III. Eolididæ.

Slægt 1. *Eolis*, Cuvier.

1. *E. branchialis* (*Doris*), Müller, Lovén. Sjelden, paa Tang.

(Af en nøgen Mollusk, der kommer til at danne en ny Slægt og som sednere vil blive beskrevet og afbildet i Fauna littoralis Norvegicæ, fandtes nogle faa Exemplarer.)

Echinodermata.

Orden A. Echinida.

Familie I. Cidaridæ.

Slægt 1. *Cidaris*, Klein.

1. *C. papillata*, Leske. *C. hystrix*, Sars. Denne Art, der lever paa en temmelig stor Strækning langs Vestkysten, forekom ved Christiansund, men var der som overalt sjelden og kun paa overordentlig store Dyb fra 100-200 Favne.

Familie II. Echinidæ.

Slægt 1. *Echinus*, Linné.

1. *Ech. esculentus*, Linné. *E. sphaera*, O. Müller. Meget almindelig fra 2-30 Favne, stenet Grund. Den lever langs hele Kysten til Øxfjord; nordligere har jeg ikke seet den. I Finmarken er den dog langt fra saa almindelig som sydligere.
2. *Ech. Flemingii*, Ball, Forbes. *Ech. miliaris*, Fleming. Sjelden paa 30-50 Favne, stenet Bund. Nordligere end Christiansund har jeg ikke fundet den. Koren fandt den ikke ved Bejan, saa det er muligt at Christiansund er dens nordligste Grændse.
3. *Ech. Dröbachiensis*, O. Müller. *E. neglectus*, Lamarek, Forbes, Düben & Koren. *Ech. esculentus*, Sv. Zoologiefasc. 8. Tab. 48 Fig. a. Temmelig almindelig paa 20-30 Favne, stenet og sandig Bund. Denne Art, der lever langs hele Kysten ligetil Vadsö, synes ret at have sit Hjem i det nordlige Polarhav, hvor den findes i uhyre Mængde, og hvor Individerne opnaae en overordentlig Størrelse. Forskjellighed i Form, Størrelse og Farve

har givet Anledning til Dannelsen af mange Arter, der alle kun ere climatiske Modificationer af en og samme Art.

4. *E. norvegicus*, Düben & Koren. Yderst sjelden ved Christiansund paa 40-50 Favne, stenet Bund.
5. *E. elegans*, Düben & Koren. Af denne Art fandt jeg nogle Exemplarer paa 80 Favnes Dyb, klippet Grund i Storfjorden ved Molde. Naar Dr. Lytken slaaer denne Art sammen med *Ech. Flemingii*, saa skulde jeg være tilbøielig til at troe, at han ikke har været i Besiddelse af Original-exemplarer af *Ech. elegans*; thi denne forekommer mig at være en distinct Art. Foruden Farven, det større Antal Pedicellariier, Mangelen paa abortive Knuder paa Skallen adskiller den sig fra *Ech. Flemingii* ogsaa derved, at denne aldrig lever paa saa store Dybder, som hiin.
6. *E. miliaris*, Leske. *Ech. virens*, Düben & Koren. *E. Koreni?* Desor. Sjelden paa klippet Bund fra 30 - 40 Favne. Ved Bergen forekommer denne Art i stor Mængde paa enkelte Localiteter, og er der altid constant i sin Farve, varierer ingenlunde saaledes som Tilfældet er i Øresund. Det turde derfor hælde, at *Ech. virens*, Düben & Koren, bliver en distinct Art.

Familie III. Scutellidæ.

Slægt 1. *Echinocyamus*, Leske.

1. *E. angulosus*, Leske. *Spatangus pucillus*, O. Müller. *Fibularia tarentina*, Lamarck. Hist og her paa sandig Bund fra 30 - 80 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

Familie IV. Spatangidæ.

Slægt 1. *Spatangus*, Klein.

1. *S. purpureus*, O. Müller. Temmelig almindelig ved Grib, Christiansund, paa sandig Bund fra 20 - 40 Favne. Den gaaer

langs hele Kysten til Lofoten. Koren fandt den ved Bejan yderst almindelig. Saavel de Exemplarer fra Bejan, som Christiansund vare overordentlig store.

2. *Amphidetus*, Agassiz.

1. *A. cordatus* (*Echinus*), Pennant. *Spatangus flavescens*, Abildgaard. *Sp. arcuarius*, Lamarck. Ved Christiansund paa enkelte Localiteter temmelig almindelig paa sandholdig Leerbund fra 25 - 50 Favne. Den forekommer langs hele Kysten til Lofoten.

2. *A. ovatus* (*Spatangus*), Leske. *Spatangus flavescens*, O. Müller, *Prod. Amphid. roseus*, Forbes. Yderst almindelig overalt paa lignende Localiteter som den foregaaende. Den lever langs hele Kysten ligetil Vadsøe.

3. *Brissiopsis*, Agassiz.

1. *B. lyrifera* (*Brissus*), Forbes, Agassiz, Desor. Ikke ganske sjelden paa enkelte Localiteter baade ved Molde og Christiansund paa sandholdig Leer fra 20-40 Favne. Nordligere gaaer den neppe.

4. *Tripylus*, Philippi, Schizaster, Agassiz.

1. *T. fragilis* (*Brissus*), Düben & Koren. Hyppigere end den foregaaende paa lignende Localiteter. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe. Overalt i Finmarken er den almindelig og forekommer der i store Exemplarer. Ved Bergen er den sjelden; men bliver hyppigere, jo nordligere man kommer.

Orden B. Holothurida.

Familie I. Holothuridæ.

Slægt 1. *Thyone*, Oken.

1. *T. fusus* (*Holothuria*), O. Müller. *Th. fusus*, Koren. Nyt Mag. for Nat. 4 D. Pag. 203. Tab 1. *Holothuria*

penicillus, O. Müller. *Hol. papillosa*, Abilgaard. Paa enkelte Localiteter fandtes den ikke saa ganske sjelden paa sandig og stenet Bund fra 20-40 Favne. Nordligere er den ikke funden saavidt mig bekendt.

2. *T. Raphanus*, Düben & Koren. Ved Molde var den paa et Sted, Gjøtepinen, meget almindelig paa sandholdig Leer fra 30-50 Favne. Ved Christiansund var den sjelden, hvilket ogsaa er Tilfældet ved Bergen.

2. *Holothuria*, Linné.

1. *H. tremula*, Gunnerus, *H. elegans*, O. Müller. Hist og her paa sandholdig Leer fra 60-80 Favne. Den lever langs hele Kysten til Bejan, hvor Koren har fundet den; om den gaaer nordligere er tvivlsomt. Paa enkelte Steder, saasom ved Furesund, Söndfjord, er den endog meget almindelig.

2. *H. intestinalis*, Ascanius & J. Rathke. *H. mollis*, Sars. Temmelig sjelden paa lignende Localiteter som den foregaaende og tildeels sammen med den. Denne Art, der forekommer i stor Mængde ved Bergen, aftager mod Nord, saa at dens nordligste Grændse muligens bliver Christiansund.

Familie II. Cuvieriadæ.

Slægt 1. *Cuvieria*, Peron. *Psolus*, Oken.

1. *C. phantapus* (*Holothuria*), Strussenfeldt. *Holothuria squamata*, O. Müller. Sjelden, og kun i smaa Exemplarer paa stenet Bund fra 30-40 Favne. Den lever langs hele Kysten til Nordkap. I Finmarken fandt jeg ligeledes kun smaa Exemplarer, hvilket ogsaa Sars angiver at have været Tilfælde med ham.

2. *C. squamata*, Koren. Sjelden paa stenet Bund fra 30-50 Favne. Ved Bergen forekommer den paa en enkelt Localitet,

Florvaag, i stor Mængde, ellers er den sjelden; den gaaer neppe nordligere end Christiansund.

Familie III. Pentactidæ.

Slægt 1. *Cucumaria*, Blainville. *Pentacta*, Goldfuss,
Agassiz. *Cladodactyla*, Brandt.

1. *C. frondosa*, Gunnerus, Düben & Koren. *Holothuria grandis*, Forbes & Goodsir. *Ochnus brunneus*, Forbes. *Cucumaria fucicola*, Forbes. Paa enkelte Localiteter ved Christiansund i en utrolig Mængde, saa den ganske bedækkede Bunden i et trangt Sund med et Par Favne Vand. Den lever paa Sandbund fra 2-30 Favne og varierer stærkt i Farver. Ved Bejan var den ligeledes yderst almindelig; forøvrigt forekommer den langs hele Kysten til Nordkap og opnaaer i Finmarken en ganske betydelig Størrelse.
2. *C. lactea* (*Ochnus*), Forbes, Düben & Koren. Kun et Par Exemplarer fandt jeg paa sandholdig Leer fra 30-40 Favne. Den synes at være sjelden overalt, og er saavidt mig bekjendt ikke funden nordligere.
3. *C. Hyndmanni*, Forbes, Düben & Koren. Paa enkelte Steder ikke saa ganske sjelden paa sandig, stenet Bund fra 30 - 40 Favne. Ogsaa for denne Art er for Tiden dens nordligste Grændse Christiansund. Ved Bergen har jeg paa et enkelt Sted, Askenæs, fundet den i stor Mængde paa stenet Bund fra 40 - 50 Favne.
4. *C. elongata*, Düben & Koren. Ved Molde var den paa en enkelt Localitet, Gjætepinen, yderst almindelig paa sandholdig Leer fra 30 - 40 Favne. Ved Christiansund var den meget sjelden; nordligere er den ikke funden. Ved Bergen er den sjelden, kun paa et Sted, Madhopen, fandt jeg den i stor Mængde paa dyndet Leer 20 - 25 Favne.

2. *Thyonidium*, Düben & Koren.
1. *T. hyalinum* (*Cucumaria*), Forbes. *Th. pellucidum*, Düben & Koren. *Pentacta pentactes*, Ørsted. Yderst sjelden paa sandholdig Leer ved Molde fra 30 - 40 Favne. Nordligere er den neppe funden; ved Bergen forekommer den, men ogsaa der meget sjelden.
2. *T. Drummondii* (*Holothuria*), Thompson. *Cucumaria Drummondii*, Forbes. *Cucum. communis*, Forbes & Goodsir. *Thyonidium commune*, Düben & Koren. *Thyone Portlockii*, Forbes. *Holothuria fusus*, Ørsted. Sjelden paa sandig Bund fra 30-40 Favne. Den lever langs Kysten fra Bergen til Lofoten.

Familie IV. Synaptidæ.

Slægt 1. *Synapta*, Eschscholtz.

1. *S. inherens* (*Holothuria*), O. Müller, Agassiz, Düben & Koren, H. Rathke. *Chirodota digitata*, Forbes. *Fistularia digitata*, Lamarck. Hist og her paa sandholdig Leer fra 10-20 Favne. Den forekommer ved Bergen paa en enkelt Localitet, Madhepen, i overordentlig stor Mængde i dyndet Leer paa 10 - 20 Favne.

Orden C. Asteroidea.

Familie I. Asteriadæ.

- Slægt 1. *Asterias*, Linné. *Asteracanthion*, Müller & Troschel. *Stellonia*, Nardo, Agassiz, Forbes.
1. *A. rubens*, Linné. *Ast. rubens violacea*, O. Müller. *Ast. violacea*, Gmelin, Lamarck. *Asteracanthion violaceus*, Müller & Troschel. *Uraster violaceus*, Forbes. *Asteracanthion violaceus*, Lytken. Almindelig overalt fra Strandbredden til 30 Favne. Den Adskillelse, man har villet gjøre mel-

Iem *A. rubens* og *violaceus* kan jeg vanskeligen gaae ind paa. Saavel paa denne Reise, som den i Nordland og Finnmarken, var jeg opmærksom paa de Charaktermærker, der ere opstillede for hver især; men de gik saa over i hinanden, at hvad der er angivet som Særkjende for *A. violaceus*, fandtes hyppigt hos *A. rubens* og omvendt, ligesom ogsaa Farven nuancerede sig ganske betydeligt. Heller ikke Koren har været istand til at finde bestemte Charakterer for disse to opstillede Arter. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

2. *A. glacialis*, Linné. *Asteracanthion glacialis*, Müller & Troschel. Næsten ligesaa hyppig som den foregaaende fra Strandbredden til 30 Favne. Den lever langs Kysten til Komagfjord, Finnmarken.
3. *A. Mülleri* (*Asteracanthion*), Sars. Ikke almindelig paa sandig, stenet Bund fra 10-40 Favne. Lever langs hele Kysten til Vadsøe.

Familie II. Asteropectinidæ.

Slægt 1. *Asteropecten*, Linck.

1. *A. Mülleri*, Müller & Troschel, Düben & Koren. *Asterias aurantiaca*, O. Müller, Forbes. *Asteropecten irregularis*, Linck, Pennant. Temmelig almindelig paa sandholdig Leer fra 15-50 Favne. Den lever langs hele Kysten til Tromsøe.
2. *A. tenuispinus*, Düben & Koren. Yderst sjelden. Ved Molde fandt jeg et Exemplar paa sandholdig Leer fra 30-40 Favne. Ved Christiansund, hvor den tidligere er funden af Düben, fandt jeg et lille Exemplar paa lignende Localitet.

2. *Ctenodiscus*, Müller & Troschel.

1. *Ct. crispatus* (*Asterias*), Retzius, Düben & Koren. *Ct. polaris et pygmaeus*, Müller & Troschel. Ved Christian-

Christiansund paa enkelt Localitet temmelig almindelig paa sandig og holdig Leerbund fra 30 - 50 Favne. Fra Christiansund gaaer den langs hele Kysten til Vadsøe. Paa enkelte Steder i Finmarken s. f. E. Ramfjord forekommer den i overordentlig Mængde og gaaer ned til 180 Favne.

3. *Archaster*, Müller & Troschel.

1. *A. Parelii* (*Asteropecten*), Düben & Koren. *Asterias aurantica* varietas, Parelius. Meget sjelden paa sandholdig Leer fra 30 - 40 Favne. Den lever langs Kysten fra Bergen til Finmarken, men er sjelden overalt.

4. *Luidia*, Forbes.

1. *L. Sarsii*, Düben & Koren. *L. Savignyi*, Gray. *L. fragilissima*, Forbes. Sjelden paa sandig Bund fra 30 - 40 Favne. Nordligere end Christiansund er den neppe funden.

5. *Solaster*, Forbes. *Stellonia*, Nardo,

Agassiz. *Crossaster*, Müller & Troschel.

1. *S. endeca* (*Asterias*), Linné. Sjelden paa sandig, stenet Bund fra 5 - 40 Favne. Forekommer langs hele Kysten til Tromsøe; paa enkelte Steder ved Bergen er den almindelig og varierer temmelig betydelig i Farve.

2. *S. papposus* (*Asterias*), Linné. Endnu sjeldnere end den foregaaende paa sandig Bund fra 15 - 50 Favne. Den lever langs Vestkysten til Vadsøe og er i Finmarken paa enkelte Steder temmelig almindelig.

6. *Cribella*, Agassiz. *Henricia*, Gray.

Echinaster, Müller & Troschel.

1. *C. sanguinolenta* (*Asterias*), Müller. *Echinaster sanguinolentus*, Sars. *Echinaster Sarsii*, *Eschrichti et oculatus*,

Müller & Troschel. Hist og her paa sandig, stenet Bund fra 10-50 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

7. *Sticaster*, Müller & Troschel.

1. *S. roseus* (*Asterias*), O. Müller. *Cribella rosea*, Forbes. *Asteracanthion roseus*, Müller & Troschel. Hist og her paa sandig, stenet Bund fra 10-40 Favne. Nordligere end Christiansund er den neppe funden.

Familie III. Pentacerotidæ.

Slægt 1. *Asterogonium*, Müller & Troschel. *Hippasteria*, Gray. *Goniaster*, Agassiz.

1. *A. phrygium* (*Asterias*), Parelius, Müller & Troschel. *Goniaster equestris*, Agassiz, Forbes. Sjelden paa sandig Bund fra 30-60 Favne. Den lever langs Kysten til Nordkap, men er sjelden overalt.
2. *A. granulare* (*Asterias*), O. Müller. Temmelig sjelden paa sandig Bund fra 30-60 Favne. Den lever langs Kysten til Finmarken.

Familie IV. Asterinidæ.

Slægt 1. *Asteropsis*, Müller & Troschel. *Porania*, Gray. *Goniaster*, Thompson, Forbes.

1. *A. pulvillus* (*Asterias*), O. Müller, Müller & Troschel, Düben & Koren. *Goniaster Templetoni*, Thompson. Sjelden paa sandholdig Leer fra 30-60 Favne. Den lever langs hele Kysten til Christiansund, men sjelden overalt.

2. *Pteraster*, Müller & Troschel.

1. *Pt. militaris* (*Asterias*), O. Müller, Müller & Troschel. Sjelden paa sandig, stenet Bund ved Christiansund
- Det kgl. n. Videnskabsk. Skr. i det 19de Aarh. 4de B. 2det H.

fra 30-60 Favne. Den lever langs Kysten fra Bergen til Vadsøe. I Finmarken opnaaer den en betydelig Størrelse og er almindeligere, hvorfor den synes at tilhøre Polarhavet.

Orden D. Ophiurida.

Familie I. Ophiuridæ.

Slægt 1. *Ophiura*, Forbes & Lytken.

Ophiolepis, Müller & Troschel.

1. *O. texturata*, Lamarck. *Asterias ciliata?*, Retzius. *Asterias ophiura*, O. Müller. *Ophiolepis ciliata*, Müller & Troschel, Forbes. Kun et Exemplar blev funden ved Christiansund paa sandholdig Leer fra 40-50 Favne. Denne Art, der er yderst sjelden ved Bergen, gaaer langs Kysten til Christiansund; nordligere er den neppe funden. Naar Sars i sin Finmarksreise angiver, at den er meget almindelig i Finmarken lige til Havøsund, saa grunder dette sig ganske vist paa en Forvexling med *Oph. albida* eller *Sarsii*, der er yderst hyppig i Nordland og Finmarken; thi paa min Reise i Finmarken saae jeg ikke et eneste Exemplar af *Oph. texturata*, men vel en Mængde af *Oph. albida* og *Sarsii*. Barret har vistnok ogsaa gjort sig skyldig i samme Forvexling.

2. *Oph. albida*, Forbes. *Ophiolepis ciliata minor*, Müller & Troschel. *Ophiolepis ciliata*, Düben & Koren. Temmelig almindelig paa sandholdig Leerbund fra 15-50 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe og er overalt en af de almindeligste Ophiurer.

3. *O. Sarsii*, Lytken. Sjeldnere end den foregaaende paa lignende Localiteter. Den lever langs Kysten fra Stavanger til

Vadsøe. Ved Bergen er den temmelig sjelden og forekommer i meget smaa Exemplarer. Den bliver almindeligere jo længer Nord man kommer, ligesom Individerne tiltage i Størrelse, saa at den i Finmarken er meget hyppig og Exemplarerne overordentlig store. Polarhavet synes at være dens rette Hjem.

4. *O. carnea*, Sars, Lytken. Temmelig sjelden dels paa Leerbund, dels paa stenet Sandbund fra 40-80 Favne. Den lever fra Bergen ligetil Vadsøe, og er i Finmarken ikke saa ganske sjelden.

5. *O. squamosa*, Lytken. Sjelden og kun paa et enkelt Sted ved Christiansund paa sandholdig Leer fra 30-40 Favne. Denne Art, der er meget sjelden ved Bergen, er yderst almindelig i Nordland og Finmarken ligetil Vadsøe, hvor jeg fandt den paa Sand og Leer fra 10-100 Favne.

2. *Ophiopholis*, Müller & Troschel.

1. *O. aculeata* (*Asterias*), Retzius. *Ophiocoma bellis*, Forbes. *Asterias Ophiura*, O. Fabricius. *Ophiolepis scolopendrica*, Müller & Troschel. Yderst almindelig paa sandholdig Leer, stenet Sand fra 10-50 Favne. Den lever langs hele Kysten til Vadsøe.

3. *Ophiocoma*, Müller & Troschel.

1. *O. nigra* (*Asterias*), O. Müller. *O. echinata*, Agassiz. *O. granulata*, Forbes. Sjelden paa Leerbund fra 20-40 Favne. Denne Art, der paa enkelte Steder ved Bergen findes i utrolig Mængde, forekommer neppe nordligere end Christiansund, hvor den var yderst sjelden.

4. *Ophiotrix*, Müller & Troschel.
Ophiocoma, Forbes.
1. *O. fragilis* (*Asterias*), O. Müller. *Ophiocoma rosula*, Forbes.
 Sjelden paa sandholdig Leer fra 30-40 Favne.
 Nordligere end Christiansund er den neppe funden.
5. *Amphiura*, Forbes, Lytken.
1. *A. filiformis* (*Asterias*), O. Müller, Forbes. *Ophiolepis filiformis*, Müller & Troschel, Düben & Koren.
 Yderst almindelig paa Leerbund fra 20 - 60 Favne. Den lever langs Kysten til Christiansund. Ved Bergen er den sjelden.
2. *A. Chiaje*, Forbes. *Ophiolepis Sundevalli*, I. Müller, Koren.
 Ikke saa almindelig som den foregaaende, men dog hyppig og sammen med denne. Ved Bergen er denne Art temmelig almindelig.
3. *A. elegans* (*Ophiura*), Leach. *Ophiocoma neglecta*, Forbes. *Asterias squamata*, Delle Chiaje, *Ophiolepis squamata*, Müller & Troschel, Düben & Koren.
 Temmelig almindelig i Stranden paa Grib ved Christiansund.
6. *Astrophyton*, Linck. *Gorgonocephalus*, Leach.
Euriale, Lamarck.
1. *A. Lamarckii*, Müller & Troschel. 1 Exemplar fik jeg op ved Christiansund fæstet til Skrabetouget paa 60 Favnes Dyb, klippet Grund.

Anatomisk - physiologisk Undersøgelse

af *Scalibregma inflatum*, H. Rathke.

Fordøielsesapparatet.

Spiserøret (*Ösophagus*), der tager sin Begyndelse ved Mundspalten, er omtrent 5''' langt, temmelig smalt og af en tyk muskuløs Struktur. Dets indre Flade er stærk foldet efter Længden og beklædt med et fimrende Epithelium; dets ydre Flade er glat, glindsende og forsynet med et tendinöst Overtræk, der udsendes fra en Mængde fine Muskler, som ere fæstede paa Hudens indvendige Flade. Henimod 3''' nedenfor Mundspalten begynder Spiserøret at udvide sig i en Længde af et Par Linier (Pl. I. Fig. 1, a), og her paa denne Strækning ere dets Vægge tyndere, uden at der er foregaaet nogen Strukturforandring; men temmelig pludselig danner det en betydelig Udvidning, den egentlige Mave, *Ventriculus* (Pl. I. Fig. b). Denne er 4''' lang 2''' bred, har en intens orangegul Farve, tykke rynkede Vægge, hvis udvendige Flade frembyder flere Indsnøringer og en rig Karudbredning, - den indre Flade er temmelig ujævn paa Grund af den stærkt udviklede Muskelhud og er forsynet med et ganske eiendommeligt Epithelialovertræk. Dette bestaaer af tæt ihinanden staaende, forlængede Celler (Pl. II. Fig. 2.), hvis lange tilspidsede Ender ere fuldkommen klare og rage frit ned i Maven og hvis bredere Deel indeholde flere, 10-12, intens grønne Moleculer. Fra Mavens nederste Ende tager Tarmen sin Begyndelse, - den er allerede strax ved sit

Udspring meget tynd, næsten gjennemsigtig og danner en heel Deel Slyngninger indtil den mod Dyrets nederste Ende antager et mere lige Løb og gaaer over i Analaabningen (Pl. I. Fig. 1 c). Tarmen er ved en Mængde membranöse Traade, hvori Blodkar løbe, fasthæftet til Kropshuulheden, dens udvendige Flade er overalt beklædt med et eget Flimmerepithelium (Pl. II. Fig. 1), og er forøvrigt forsynet med betydelige Karubbredninger, - dens indre Flade er overtrukket med almindeligt Flimmerepithelium. Paa det Sted, hvor Spiserøret begynder at udvide sig, findes paa hver Side et næsten pæreformigt Organ (Pl. I. Fig. 1 d), hvis nederste, bredere, afrundede Deel hænger frit ned i Kropshuulheden, medens den øverste, smallere er sammenvoxet med den tilsvarende, og fra denne smallere Deel udgaae paa hver Side en kort, temmelig fiin Udføringskanal, der udmunder paa Spiserørets indvendige Flade. Disse Organer ere paa deres ydre Flade omgivet af et rigt Karnet (Pl. II. Fig. 3 a), de ere fuldkommen kompakte, og ved Compression sees, at de væsentligen ere sammensatte af en Mængde sækformige Blærer (Fig. 3 b), som ere fyldte med en slimet, fiinkornet Vædske (Fig. 3 c), Det er rimeligt at disse to kjertelformige Legemer ere Spytkjertler, der afsondre endeel af Fordöielsessaften, medens de i Maven beskreyne Celler virke som Lever. I Maven og den øverste Deel af Tarmen fandtes noget Sand og Conchylietragmenter blandet med en tyk sliimagtig Vædske, men den nederste ligeløbende Deel af Tarmen var udfyldt af en kompakt Masse, bestaaende af Sand og Conchylietumper. Tarmens øverste Deel har en stærk peristaltisk Bevægelse, der, saa ofte Dyret blev forgiftet, antog en voldsom convulsivisk Charakter.

Circulationssystemet.

Paa Rygsiden sees langs Dyrets hele Længde et Kar, der tager sin Begyndelse med to mindre Grene, som ved Analenden oversendes fra Bugfladen og meget snart forene sig til en større Stamme. Dette Kar, *vas dorsale*, (Pl. I. Fig. 1 e e) er fæstet til den øverste Flade af Tarmkanalen ved en Mængde fine Blodkar, som kommer fra Tarmen og udmunde i det. Efterhaanden som Rygkarret kommer længere op bliver det videre, idet det modtager mange temmelig betydelige Grene fra Tarm-

men og Huden. Naar det har naaet selve Mave, danner det en stærk Udvidning, der i rolig Tilstand er langstrakt, af omtrent 4''' Længde og hvori flere Kar udløbe, men bliver under Contractionen mere kugleformigt, og er da kun 2''' langt. Ovenfor denne Udvidning (Rygkarrets Blodbeholder Fig. 1 *f*) bliver Karret igjen meget smalt i en Længde af henved 2''', hvorefter det atter udvider sig næsten kugleformigt. Denne kugledannede Udvidning, Hjertet, (Fig. 1 *g*), er omtrent af 1''' Diameter, og fra dens øverste Deel fortsættes nu Rygkarret langs Spiserørets øverste Flade lige op til Hovedet, hvor det deler sig i to Grene, der slaee sig om Spiserøret og gaae over til Bugfladen. Efter at dette Rygkar et Stykke ovenfor Hjertet har modtaget flere fine Blodkar fra Sptkjertlerne og Spiserøret, afgiver det en betydelig Gren til hver Gjelle (Fig. 1 *h*), altsaa 4 paa hver Side, hvilken gaaer ind i Gjellen, hvor den deler sig i 4 Grene, der atter dele sig i mange meget fine Forgreninger (Fig. 1 *i*). Disse samle sig nu til større Grene, der ligge dybere mod Gjellens Bugflade (Fig. 2 *e*), indtil der endelig fremkommer 4 Grene, som gaae over i en Stamme (Fig. 2 *f*). Fra hver Gjelle udgaaer en saadan Gren, som strækker sig henimod Spiserørets Bugflade, hvor den gaaer over i det egentlige Bugkar. Dette, der modtager de to øverste Grene, hvori Rygkarret endelig deler sig, erhoder saaledes 4 store Gjellegrene paa hver Side og danner derved en temmelig tyk Stamme (Fig. 2 *g*). Efterat denne har afgivet nogle mindre Grene til Spiserøret og de tvende kjertelformige Organer, deler den sig i to Hovedstammer, nemlig i Bugfladekarret (*vas ventrale*) og Tarmkarret (*vas intestinale*). Bugfladekarret (Fig. 2 *i, i*) følger Midtlinien af den indvendige Bugflade lige ned til Analaabningen, hvor det deler sig i flere fine Grene, der løbe over paa Tarmen og tabe sig i Rygkarret. Paa denne Vei afgiver *vas ventrale* en Mængde Tvergrene, nemlig for hvert Segment en Gren til hver Side, og fra disse Sidegrene udsendes Grene dels til Huden, dels til de slangeformige Legemer, der senere under Generationsorganerne skulle beskrives. Tarmkarret (Fig. 2. *h, h*) tager sit Løb langs den underste Flade af Spiserøret, Mave og Tarm, og afgiver til disse Dele en Mængde Grene, hvilke anastomosere med de fine For-

greninger fra Rygkarret. Nedimod Analaabningen bliver Tarmkarret temmelig tyndt og deler sig tilsidst i to Grene, som gaae over i Rygkarret.

Fra de to beskrevne Udvidninger af Rygkarret synes Blodstrømmen at tage sin Begyndelse, idetmindste er det fra dem lettest at følge den. Naar den nederste og største Udvidning, Rygkarrets Blodbeholder, trækker sig sammen, jages Blodet op i det egentlige Hjerter. Dette sammentrækker sig nu og driver Blodet op igjennem Gjellegrenene ind i Gjellerne, som svulme stærkt op og antage en rødere Farve. Fra de fine Gjellegrene drives Blodet atter igjennem de større Kar til Bugkarret, der tydelig udspændes for hver ny Blodbølge, som tilstrømmer Gjellerne, og fra Bugkarret jages Blodet ud i Tarm- og Bugfladekarret før derefter igjennem Capillærforgreningerne at gaae over i Rygkarret. Naar den store Blodbeholder sammentrækker sig, udvides og fyldes Hjertet, og naar dette sammentrækkes, udvider Blodbeholderen sig og suger derved Blod i sig fra de til løbende Kar. Rygkarret med dets Blodbeholder og Hjerter virke som venøst Blodsystem, føre Blodet til Gjellerne, medens Bugkarret repræsenterer det Arterielle, fører Blodet fra Gjellerne. Igjennem Rygkarret drives størstedelen af det i Legemet forbrugte Blod til Gjellerne for der at undergaae den fornøde Oxydationsproces, og gaaer da som arterielt Blod over i Bugkarret. Hjertets og den store Blodbeholders vexelvise Udvidninger og Sammentrækninger ere saa stærke, at den hele Tarmkanal drages med, hvorved fremkommer en tumultuarisk Bevægelse, der, saalænge Dyret er i fuld Livskraft, gjør det yderst vanskeligt at iagttage Blodbølgens Retning. Først naar Dyret begynder at blive svagt kan den med Sikkerhed observeres. Hjertet er her en Moderator for Blodstrømmen, der uden det vilde sættes i en altfor voldsom Bevægelse mod Gjellerne.

Nervesystemet.

Under Bugfladekarret sees en Nervestamme, der løber langs Dyrets hele Bugflade og bestaaer af to fine Nervestrengte (Pl. I. Fig. 3 a, a), som omtrent paa Midten af hvert Segment danner to smaa Ganglier, der paa Midten ere sammensmeltede. Fra Siden af hvert Ganglion udsendes

en Gren, der følger Bugfladekarrets Sidegren. Nedimod Analaabningen bliver Nervestammen finere og Ganglierne mindre. Opimod Svælget vige Nervestregene fra hinanden, strække sig henimod Spiserøret, slaae sig om dette og danne paa hver Side et Ganglion, der paa Rygsiden forenes med en temmelig tyk Commissur (Pl. I. Fig. 3. b. c. d). Fra Nerveringens Siderande udgaae flere fine Grene, der løbe nedover Spiserøret og fra Commissuren udsendes 4-6 Grene (Fig. 3. e), som stige opad og forsvinde i Huden.

Forplantningsorganerne.

Langs Dyrets indvendige Bugflade findes paa hver Side fra 6te Segment og lige ned til Analsegmentet en Række slangeformige, gule Legemer, der have en noget skraa Retning ovenfra nedad, udenfra indad. De ere ved deres uivendige, øverste og smallere Ende fæstede til den indvendige Side af Kropshuulheden i Nærheden af det underste Fødbørstetknippe, imedens den afrundede, indre og underste Ende hænger frit i Huulheden ved Siden af Bugfladekarret (Pl. I. Fig. 1. z. z). Fra 6te til 13de Segment er der paa hvert Segments Side to saadanne slangeformige Legemer, der ligge saa tæt ved hinanden, at det ved første Øiekast seer ud som om de vare sammenvoxede. Disse 6 Par Legemer paa hver Side ere de største, henimod 4'' lange. Paa de 16 følgende Segmenter er der et saadant Legeme paa hver Side; her blive de alt mindre jo længere de komme ned, - og paa de derpaa følgende 20-26 Segmenter findes kun et slangeformigt Legeme paa hvert Segment; men saaledes at det afyxlende sidder paa höire og venstre Side, nemlig paa 29de Segment sidder det paa höire og paa 30te Segment paa venstre Side, og saa fremdeles. Nedimod Analaabningen blive disse Legemer meget korte, knapt $\frac{1}{2}$ '' lange. Der er ialt 40-42 saadanne Legemer langs hver Side. De dannes af en temmelig fast, sækformig Membran (Pl. II. Fig. 4 a. Fig. 5 a), paa hvis ydre Flade findes en rigelig Karudbredning, og hvis indre Flade er forsynet med fine Cilier. De ere fyldte med en overordentlig Mængde temmelig store, runde, klare Celler, der indeholde nogle gulgrønne Moleculer (Fig. 4. b); disse Celler ligge i en seig, klar Vædske. Nogen Udføringsgang for disse Organer fandt jeg ikke, - heller Det kgl. n. Videnskabsk. Skr. i det 19de Aarh. 4de B. 2det H.

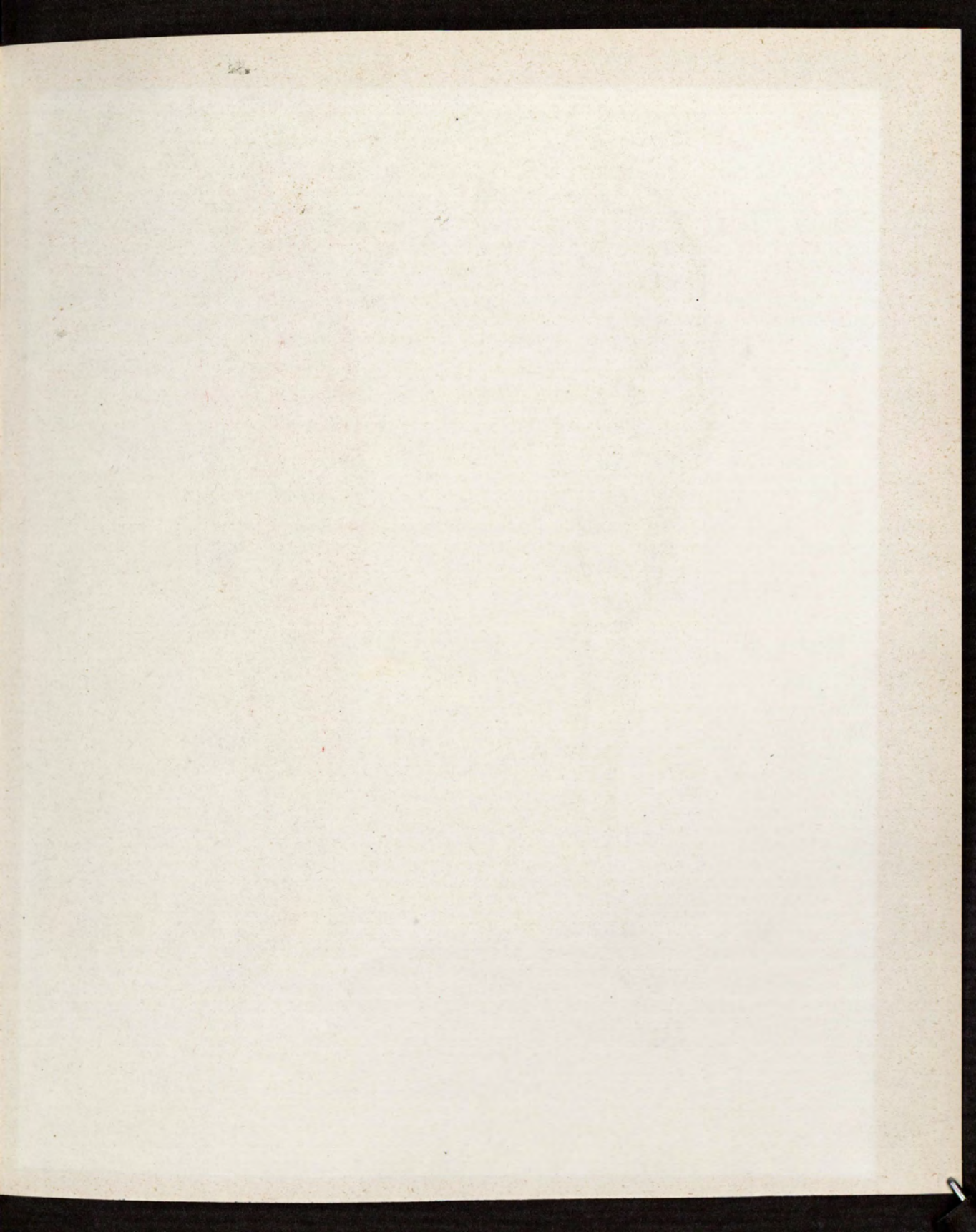
ikke saa jeg udviklede Æg i dem, imedens Kropshuulheden indeholdt hos alle de Dyr, jeg observerede, en uhyre Mængde Æg, der svømmede i et seigagtigt Fluidum. Ikkedestomindre anseer jeg dem for Æggestokke, der, saasomt Æggene ere fuldelig udviklede, briste for at udtømme Æggene i Kropshuulheden. Paa den Tid, jeg undersøgte dette Dyr, i Slutningen af Juni, vare Æggestokkene udtømte, og jeg fandt derfor udviklede Æg kun i Bughuulheden. Men omtrent samtidig hermed — 8 Dage senere — foretog jeg en anatomisk Undersøgelse af en ny Terebella (gjellelös), der visselig kommer til at danne en ny Slægt, som nærmer sig Eumenia, og i dette Dyrs Kropshuulhed fandt jeg paa hver Side 10 guulrøde Legemer, der i Bygning næsten fuldkommen lignede de ovenfor beskrevne slangeformige Organer, og afveg kun fra disse derved, at de vare bredere ved den udvendige og øverste Ende, med hvilken de vare fæstede til Bugvæggen, at Cilierne paa Sækkens indvendige Flade vare betydelig længere, og endelig at de vare mere opsvulmede (Fig. 5). I samtlige disse 20 Organer fandt jeg Æg i alle Udviklingsstadier. I den nederste fri Ende vare Æggene mindst udviklede, men bleve alt mere og mere fuldkomne mod den øverste og udvendige Ende (Fig. 5. b. b). Imellem Æggene fandtes i en seigagtig Vædske en heel Deel mindre Celler, der vare klare og indeholdt nogle guulrøde Moleculer; disse Celler (Fig. 5 c) havde megen Lighed med dem, jeg tidligere har omtalt i Æggestokkene hos Scalibregma. De Æg, jeg fandt i Kropshuulheden hos Terebellaen (Fig. 5 a) vare næsten alle befrugtede, ogsaa hos Scalibregmaen fandt jeg der befrugtede Æg. De her beskrevne Æggestokke vare i en stadig Bevægelse, uden at jeg med Bestemthed kan sige om denne Bevægelse tilhørte Organet selv, eller om det ikke snarere fremkaldtes ved Dyrets uafbrudte Kontraktioner. Imidlertid forekom det mig som om Æggestokkene i Terebellaen havde en selvstændig ormformig Bevægelse.

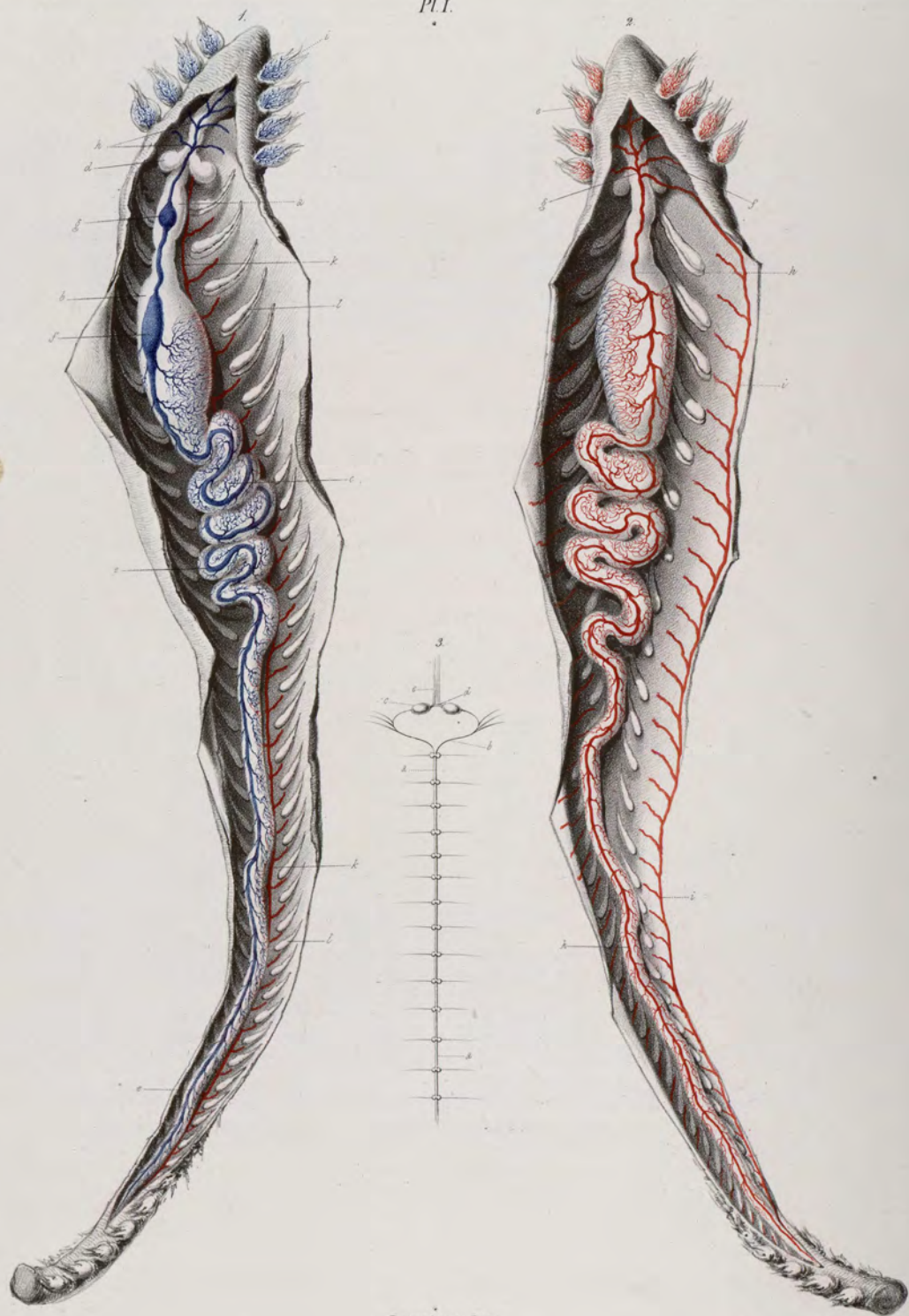
Saa vel H. Rathke som Sars have i deres Beskrivelse af Dyrets Ydre omtalt et bladformigt Appendix, der findes paa hver Finne hos alle de fodbærende Segmenter fra det 15de til Analenden (See H. Rathke Beiträge zur Fauna Norwegens Tab. IX. Fig. 18-20, a. Sars Fauna littoralis Norvegiæ Ite Lieferung Tab. X. Fig. 26. a. b). Rathke har i

disse bladformige Appendices seet nogle Canaler; men spørger dog om de ere forsynede med „stærkt forgrenede Blodkar og virke som Gjeller“; Sars giver ingen yderligere Forklaring derover. At de skulle tilhøre Forplantningsorganerne have ingen af dem havt nogen Anelse om. Paa hver Finne, saavel Ryg- som Bugfinne, findes fra 15de til 56de Segment et saadant Organ, altsaa 80 paa hver Side. De have en hvid, glinsende Farve, og have deels en hjerteformig (Pl. II. Fig. 6. *b*), deels lancetformig Figur (Fig. 6. *a*), alt eftersom de sidde nærmere eller fjernere fra det 15de Segment. Egentlig ere de at betragte som blinde Sække, hvis bredere Dele udgaaer fra Finnen, hvortil den er fæstet, og hvis smalere, afrundede Deel er fri. De indeholde en Mængde slangeformige Legemer, der ere meget lange, hvis smalere næsten tilspidsede Ende er fæstet til Sækkens indvendige Flade, medens dens bredere Ende hænger frit ned i Huulheden (Fig. 6. *d*). Disse Legemer ere fæstede i Knipper, især langs den ene Side, dog hændte det, at jeg fandt nogle faa Knipper ogsaa tilhæftet den modsatte Side, saa at egentlig Midtpartiet af Sækken var fri for de slangeformige Legemer. Antallet af disse i hvert Knippe, ligesom Knippernes Antal var temmelig betydeligt. Ved meget stærk Forstørrelse viste det sig, at disse Legemer vare ganske udfyldte af Sædtraade (Zoospermer), Fig. 7, der laae i Bundter (Fig. 8) og som ved let Tryk strømmede udaf Røret og skiltes fra hverandre. Den Deel af det sækformige Organ, der ikke indtages af de slangeformige Legemer, var mere eller mindre fyldt med en seigagtig Vædske, hvori Sædtraade vrimlede. Sædtraaden er temmelig langstrakt, stærkt tilspidset i begge Ender og uden synbar Bevægelse. Enkelte ere ganske lige, medens mange ere mere eller mindre böiede (Fig. 9-10). At de her beskrevne Organer ere Testikler vil vel Ingen betvivle, og ligesom Æggestokkene i Kropshuulheden ere i stor Mængde tilstede, saaledes bære Finnerne en stor Mængde af Testikler. Jeg kan ikke med Bestemthed paavise nogen directe Forbindelse mellem Testiklen og Kropshuulheden, omendskjönt jeg troer at have seet nogle fine Aabninger i Bunden af den bredere Deel af enhver Testikel; men jeg fandt iblandt de Æg, der opholdt sig i Kropshuulheden, ogsaa Sædtraade, der sikkerlig vare indvandrede fra Testiklerne.

Scalibregma inflatum kan vel med Rette betragtes som en fulde-
lig udviklet *Hermaphrodit*. Om de i Kropshuulheden befrugtede Æg
fortsætte deres Udvikling der og Dyret saaledes föder levende Unger,
eller om Æggene jages udenfor Legemet for der at udvikles, kan jeg
ikke afgjøre; kun iagttog jeg paa mange Individuer, at naar de nogen
Tid — 1 Dögn — holdtes i Fangenskab, udstödde de Æggene igjenem
en lille Ruptur i Huden, der oftest fremkom ved Dyrets stærke Sammen-
trækninger.

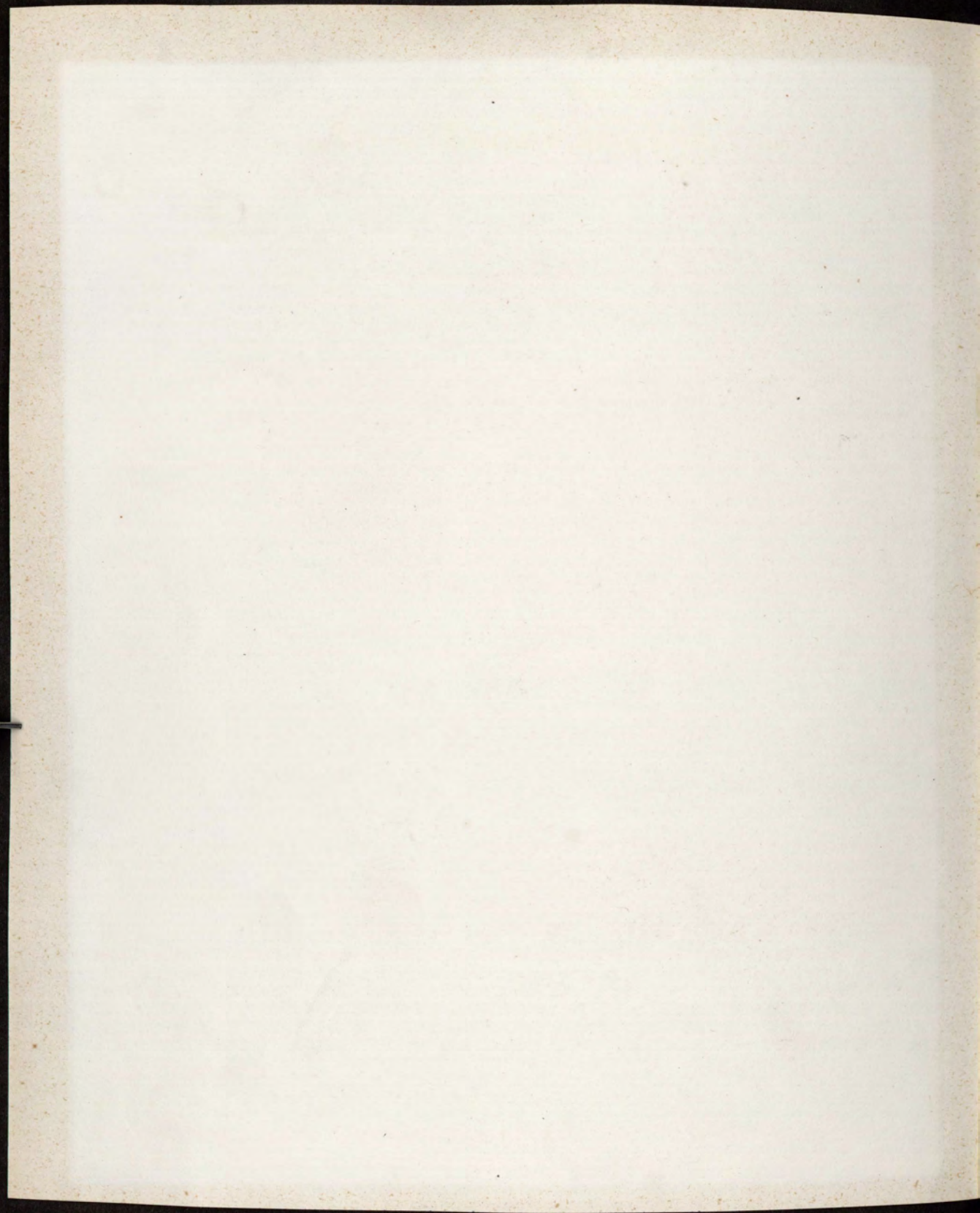
Ihvorvel *Scalibregma inflatum* er en Sandboer, der lever indtil
1 Alen dybt i Sandet, hvor den graver lange Canaler, tilgjængelige for
frisk Söe, — saa svømmer den dog med overordentlig stor Livlighed, og
bevæger sig under Svømningen fuldkommen lig en Blodigle.

Forklaring over Figureerne.

Fig. 1.

Dyret forstørret og aabnet efter Rygsiden.

- a. Spiserøret.
- b. Maven.
- c. Tarmen
- d. Spytkjertler.
- e. Rygkarret med dets Forgreninger, der anastomosere med Tarmkarrets Cappillærgrene.
- f. Rygkarrets store Blodbeholder (Sinus).
- g. Hjertet.
- h. Grene til Gjellerne,
- i. Gjellerne.
- k. Bugfladekarret.
- l. Ægestokke.

Fig. 2.

Dyret forstørret og aabnet efter Bugfladen.

- e. Grene fra Gjellerne.
- f. De store Gjellegrene, der føre Blodet fra Gjellerne.
- g. Bugkarret.
- h. Tarmkarret.
- i. Bugfladekarret.

Fig. 3.

Nervesystemet forstørret.

- a. De tvende Nervestrengene med deres Ganglier, og de derfra udgaaende Sidegrene.
- b. Ringen om Svælgel og de fra den udgaaende Grene,
- c. Ganglier (Hjerne).
- d. Commissur imellem Ganglierne.
- e. Grene, der udgaae fra Commissuren.

Tabel II.

Fig. 1.

Flimmerepithelium paa Tarmens udvendige Flade, omtrent
300 Gange forstørret.

Fig. 2.

Celler (Cylinderepithel), der beklæde Mavens indvendige Flade,
samme Forstørrelse.

Fig. 3.

Spytkjertlerne deelviis forstørret indtil 300 Gange.

- a. Karforgreninger, 300 Gange forstørret.
- b. Sækformige Indsynkninger i Kjertlens Parenchym, 300 Gange forstørret.
- c. Moleculer, der indeholdes i Sækkene.

Fig. 4.

Æggestok henved 150 Gange forstørret.

- a. Sækformig Menbran, paa hvis indre Flade Cilier.
- b. Celler, hvori guulgrønne Moleculer.

Fig. 5.

Æggestok af en Terebella. 200 Gange forstørret.

- a. Sækformig Membran, hvis indre Flade er forsynet med lange Cilier.
- b. Æg i forskellige Udviklingsstadier.
- c. Celler.

Fig. 5 a.

Et befrugtet Æg fra Kropshuulheden, 300 Gange forstørret.

Fig. 6.

Testikler (Bladformige Appendices til Finnerne, Rathke, Sars).
200 Gange forstørret.

- a. En lancetformig.
- b. En hjerteformig.
- c. Den ydre Membran.
- d. De slangeformige Legemer, hvori Sædtraadene udvikles.

Fig. 7.

Et saadant slangeformigt Legeme meget stærkt forstørret,
hvori sees Sædtraadene.

Fig. 8.

Sædtraade, der ere udtraadte af de slangeformige Legemer, og endnu
ligge i Bundter, 600 Gange forstørret.

Fig. 9. 10.

Enkelte Sædtraade, 800 Gange forstørret.

